

T.C.
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANA BİLİM DALI

**ANONİM ŞİRKETLERDE KAR DAĞITIMI,
VERGİLENDİRMESİ VE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUHAMMED BALI

OSMANIYE / 2019

T.C.
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI

**ANONİM ŞİRKETLERDE KÂR DAĞITIMI, VERGİLENDİRMESİ VE
MUHASEBELEŞTİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUHAMMED BALI

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILLI

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Taha Emre ÇİFTÇİ

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ELA

OSMANİYE / 2019

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma, jürimiz tarafından İŞLETME Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILLI
(Danışman)

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Taha Emre ÇİFTÇİ

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ELA

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

.../.../2019

Doç. Dr. Müjdat AVCI
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

Bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. .... / .... / 2019

Muhammed BALI

ÖZET

ANONİM ŞİRKETLERDE KÂR DAĞITIMI, VERGİLENDİRMESİ VE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

MUHAMMED BALI

Yüksek Lisans, İşletme Ana Bilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILLI

Ağustos 2019, 64 sayfa

Anonim şirketler, ortaklarının sorumluluğunun sermaye payları ile sınırlı olması, şirkete ortak olma ve şirketten ayrılmanın kolay olması gibi nedenlerle yaygın olarak tercih edilen bir şirket türüdür. Anonim şirketler, çok sayıda menfaat sahibini bir araya getiren, büyük miktarlardaki sermayenin toplanmasını ve sermayenin tabana yayılmasını sağlayarak ekonomi üzerinde çok önemli etkilere sahip olan bir şirket türüdür. Anonim şirketler halka açılmak yoluyla gereksinim duydukları finansman kaynağını temin ettikleri gibi küçük tasarruf sahiplerinin tasarruflarının yatırıma dönüştürülmesini sağlayarak sermayenin tabana yayılmasına aracılık ederler.

Anonim şirketlerde elde edilen kârın dağıtılıp dağıtılmayacağı, dağıtılabaksa ortakların kârdan alacakları paylarının ne kadar olacağı, kârın ne kadarlık kısmının dağıtılmayıp işletmede bırakılacağı, şirket kârından devletin payı olan vergilerin nasıl hesaplanacağı konuları önem arz etmektedir. Bu tez çalışmasında, anonim şirketlerde, faaliyetlerden elde edilen kârın dağıtım aşamasının vergi boyutu da dikkate alınarak ayrıntılı olarak değerlendirilmesi, avans kâr payının hesaplanması, dönem kârından mahsubu ve muhasebeleştirilmesinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, halka açık olmayan anonim şirketlerde kâr dağıtımı, vergilendirilmesi ve muhasebeleştirilmesi işlemleri örnek uygulamalar ile açıklanmıştır.

Anahtar kelimeler: Anonim şirket, kâr dağıtımı, avans kâr payı, vergilendirme, muhasebeleştirme.

ABSTRACT**ACCOUNTING AND TAXATION, DISTRIBUTION OF PROFIT IN JOINT STOCK COMPANIES****MUHAMMED BALI****Master Thesis, Department of Business Administration****Supervisor: Asst. Prof. Dr. Mustafa KILLI****August 2019, 64 pages**

Joint stock companies are widely preferred due to the fact that the responsibility of the shareholders is limited to the capital shares, it is easy to become a shareholder and leave the company. Joint stock companies are a type of company that brings together a large number of stakeholders and has a significant impact on the economy by enabling large amounts of capital to be collected and spread to the bottom. Joint stock companies provide the financial resources they need by going public and they also mediate to spread of capital by enabling small savings to be invested.

Whether the profit obtained in joint stock companies will be distributed or not, how much the share of the partners will receive from the profit, how much of the profit will not be distributed and left in the enterprise, and how to calculate the taxes that are the share of the state from the company profit are very important subjects. In this thesis, it is aimed to evaluate the distribution stage of the profit obtained from the activities in the joint stock companies by considering the tax dimension in detail, to calculate the advance profit share, to deduct from the profit of the period and to examine its accounting. For this purpose, profit distribution, taxation and accounting of non-public joint stock companies are explained with exemplary practices.

Keywords: Joint stock company, distribution of profit, advance dividend, taxation, accounting.

ÖNSÖZ

Çalışma sırasında ihtiyaç duyduğum çalışma ortamının hazırlanması konusunda bana her türlü desteği veren aileme, bu çalışmanın hazırlanması sırasında desteğini ve katkılarını esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILLI'ya, teşekkürü bir borç bilirim.

Muhammed BALI

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR	x
TABLolar LİSTESİ	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Önemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Metodolojisi	2
1.4. Tezin Bölümleri.....	2

BÖLÜM II

TÜRK TİCARET KANUNU'NDA ŞİRKETLER

2.1. Şirket Kavramı.....	3
2.1.1. Şirket Anlaşmasının Unsurları	4
2.1.1.1. Sözleşme Unsuru	4
2.1.1.2. Şahıs Unsuru	5
2.1.1.3. Sermaye Unsuru.....	5
2.1.1.4. Amaç Unsuru	6
2.1.2. Şirket Çeşitleri.....	6
2.2. Anonim Şirketler	8
2.2.1. Anonim Şirketlerin Tanımı ve Özellikleri	8
2.2.2. Anonim Şirketlerin Unsurları.....	10
2.2.2.1. Kişi Unsuru	10
2.2.2.2. Sözleşme Unsuru	10
2.2.2.3. Sermaye Unsuru.....	10

2.2.2.4. Amaç Unsuru	10
2.2.2.5. Ortak Çalışma İradesi	11
2.2.3. Anonim Şirketlerin Türleri	11
2.2.3.1. Halka Kapalı Anonim Şirketler	11
2.2.3.2. Halka Açık Anonim Şirketler	11
2.2.4. Anonim Şirketleri Kuruluş Şekilleri	11
2.2.4.1. Ani Kuruluş	12
2.2.4.2. Halka Açık Kuruluş	12
2.2.5. Anonim Şirketlerde Ana (Esas) Sözleşme.....	13
2.2.6. Anonim Şirketlerin Organları.....	13
2.2.6.1. Genel Kurul	14
2.2.6.2. Yönetim Kurulu.....	16
2.2.6.3. Denetçiler Kurulu	18

BÖLÜM III

ANONİM ŞİRKETLERDE KÂR DAĞITIMI

3.1. Kâr Kavramı	20
3.1.1. Brüt Kâr	20
3.1.2. Faaliyet Kârı.....	21
3.1.3. Olağan Kâr	21
3.1.4. Olağandışı Kâr	21
3.1.5. Net Kâr	21
3.2. Yasal Mevzuat Bakımından Kâr: Ticari ve Mali Kâr.....	21
3.3. Dağıtım Yönünden Kâr	22
3.4. Pay Sahibinin Kâr Payı Alma Hakkı	23
3.5. Ortak Dışı Kimselerin Kâr Payı Alma Hakkı	23
3.6. Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı	24
3.6.1. Kâr Dağıtım Politikası	24
3.6.2. Kâr Dağıtım Politikasını Etkileyen Faktörler	25
3.7. Kâr Payı Dağıtım Şekilleri	26
3.7.1. Nakit Kâr Dağıtımı	26
3.7.2. Hisse Senedi Şeklinde	26

3.7.3. Hisse Senedi Geri Alma Şeklinde	27
3.8. Kâr Payı Avansı.....	27
3.8.1. Kâr Payı ve Kâr Payı Avansının Farkları	27
3.8.2. Kâr Payı Avansı Dağıtımının Amacı.....	28
3.8.3. Kâr Payı Avansı Dağıtımının Önemi.....	28
3.9. Kâr Payı Avansı Dağıtımında Dünyadaki Uygulamalar	29
3.9.1. Almanya’da Avans Kâr Payı Dağıtım Uygulaması.....	29
3.9.2. Amerika’da Avans Kâr Payı Dağıtım Uygulaması	30
3.9.3. İngiltere’de Avans Kâr Payı Dağıtım Uygulaması.....	30
3.9.4. Belçika’da Avans Kâr Payı Dağıtım Uygulaması	30
3.9.5. Türkiye’de Kâr Payı Avansı Dağıtımı	31
3.9.5.1. Kâr Payı Avansı Dağıtımının Kapsamı ve Dayanağı.....	31
3.9.5.2. Kâr Payı Avansı Dağıtımının Esasları.....	31
3.9.5.3. Kâr Payı Avansı Tutarının Hesaplanması	32
3.9.5.4. Kâr Payı Avansı Tutarının Ödenmesi	33
3.10. SPK’ya Göre Kâr Payı Avansı Dağıtım	33
3.10.1. Kâr Payı Avansı Dağıtımının Kapsamı ve Dayanağı.....	33
3.10.2. Kâr Payı Avansı Dağıtımının Esasları	33
3.10.3. Kâr Payı Avansı Tutarının Hesaplanması	34
3.11. Kurumlar Vergisi	35
3.12. Yedekler.....	36
3.13. Dağıtılabilir Kâr.....	36
3.14. Gelir Vergisi Kesintisi	37
3.15. Kârın Dağıtımı	37
3.16. Kâr Dağıtım Tablosu	37
3.17. Kâr Dağıtım Tablosu Düzenleme Kuralları	41
3.18. Kâr Dağıtımının Vergilendirilmesi.....	42

BÖLÜM IV

ÖRNEK UYGULAMA

4.1.Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı Uygulaması.....	45
4.2.Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı Uygulaması	54

BÖLÜM V**SONUÇ VE ÖNERİLER**

5.1. Araştırma Sonuçları.....	58
5.2. Çalışmanın literatüre Katkısı.....	59
5.3. Öneriler	59

KAYNAKÇA.....	60
----------------------	-----------

ÖZGEÇMİŞ	65
-----------------------	-----------

KISALTMALAR

AŞ	: Anonim Şirket
APOK	: Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu
BK	: Borçlar Kanunu
GTB	: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
GVK	: Gelir Vergisi Kanunu
KGK	: Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu
KVK	: Kurumlar Vergisi Kanunu
MSUGT	: Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği
SPK	: Sermaye Piyasası Kanunu
TB	: Ticaret Bakanlığı
TBK	: Türk Borçlar Kanunu
TTC / TTM	: Türkiye Ticaret Merkezi
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
TTSG	: Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi
VUK	: Vergi Usul Kanunu
YK	: Yönetim Kurulu

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Kâr Payı Avansı Hesaplama Tablosu.....	32
Tablo 2. Ara Dönem Kâr Payı Avansı Dağıtım Tablosu	35
Tablo 3. Kâr Dağıtım Tablosu.....	42
Tablo 4. 31.12.2016 Tarihli Bilanço Özeti	44
Tablo 5. Ara Dönem Kâr Payı Avansı Hesaplama Tablosu	45
Tablo 6. 2017 Yılı Dönemsonu Bilgileri	47
Tablo 7. Her İki Varsayım İçin 2017 Yılı Kurumlar Vergisi Hesaplama Tablosu	48
Tablo 8. Her İki Varsayım İçin 2017 Yılı Dönemsonu Bilgileri.....	50
Tablo 9. Her İki Varsayım İçin 2017 Yılı Kâr Dağıtım Tablosı.....	52

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsanların ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetlerin üretilerek toplum kullanımına sunumunun yapılabilmesi amacıyla kurulan ekonomik yapılara işletme adı verilmektedir. İşletmeler belli bir dönemde gerçekleştirdikleri faaliyetleri sonucunda en yüksek kârı elde etmek isterler. Ekonomik yaşamın vazgeçilmez unsurları olan işletmelerin oluşturulma şekillerinde yapılan ayırım şirket kavramının ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Şengel, 2013: 3). Ülkemizde ticaret şirketlerinin, kuruluşu, sermaye artımı veya azaltımı, kâr dağıtımı gibi hukuki bir sonuç doğuran tüm işlemler Türk Ticaret Kanunu (TTK) tarafından düzenlenmektedir. TTK ticaret şirketlerini şahıs ve sermaye şirketleri olarak iki gruba ayırmaktadır. Bu çerçevede şahıs şirketleri kollektif ve komandit şirketler, sermaye şirketleri ise anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler olarak sınıflandırılmaktadır.

1.1. Çalışmanın Önemi

Anonim şirketler, ortaklarının sorumluluğunun sermaye payları ile sınırlı olması, şirkete ortak olma ve şirketten ayrılmanın kolay olması gibi nedenlerle yaygın olarak tercih edilen bir şirket türüdür. Anonim şirketler, çok sayıda menfaat sahibini bir araya getiren, büyük miktarlardaki sermayenin toplanmasını ve sermayenin tabana yayılmasını sağlayarak ekonomi üzerinde çok önemli etkilere sahip olan bir şirket türüdür.

Anonim şirket ortaklarının yılsonunda oluşan kârdan alacakları payların ve şirket kârından devletin payı olan vergilerin nasıl hesaplanacağı konuları önem arz etmektedir. 6102 sayılı TTK'nın yürürlüğe girmesiyle anonim şirketlerde kâr dağıtımı ilkeleri büyük ölçüde değişmiştir. Bu değişikliklerden en önemlisi daha önce uygulaması bulunmayan kâr payı avansı dağıtımıdır. Ara dönem finansal tablolarına göre oluşan kâr üzerinden hesaplanan kâr payı avansı dağıtımı da anonim şirketlerde önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.2.Çalışmanın Amacı

Bu tez çalışmasında, anonim şirketlerde kâr dağıtımının bir bütün olarak kavranması, şirketin faaliyetlerinden elde edilen kârın dağıtım aşamasında vergi boyutu da dikkate alınarak ayrıntılı olarak değerlendirilmesi, avans kâr payı ve kâr payı dağıtımının hesaplanması ve muhasebeleştirilmesinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırma Metodolojisi

Bu çalışmada halka açık olan ve olmayan anonim şirketlerde ara dönem finansal tablolara göre oluşan kâr üzerinden kâr payı avansının hesaplanması, muhasebeleştirilmesi, dönem kârından mahsubu ile ilgili işlemler örnek uygulamalar ile açıklanmıştır.

1.4. Tezin Bölümleri

Tez çalışmasının birinci bölümü olan giriş bölümünde konunun önemi, çalışmanın amacı, metodolojisi ve tezin bölümlerinin açıklanmaktadır.

İkinci bölümde, TTK'na göre Anonim Şirketlerin tanımı, unsurları, türleri, kuruluş şekilleri ve organları açıklanmaktadır.

Tez çalışmasının üçüncü bölümünde, kâr kavramı, dağıtımı ve vergilendirilmesi konuları açıklanmaktadır.

Tez çalışmasının dördüncü bölümünde, Anonim Şirketlerde kâr dağıtımı, vergilendirilmesi ve muhasebeleştirilmesi işlemleri örnek uygulamalar ile açıklanmaktadır.

Tez çalışması sonuç ve önerilerin açıklandığı beşinci bölüm ile sona ermektedir.

BÖLÜM II

TÜRK TİCARET KANUNU'NDA ŞİRKETLER

2.1. Şirket Kavramı

İnsanlar yaşamlarını sürdürmek, çok çeşitli olan ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacı ile topluluk halinde yaşamaya başlamışlar ve bu yolla kendilerinin tek başlarına gerçekleştiremeyecekleri ihtiyaçlarını topluluk içerisindeki bireylerin katkısıyla gerçekleştirmeye çalışmışlardır. Bu geniş birleşmenin üyesi olan insanlar, daha belirli amaçları, ortak idealleri gerçekleştirmek için bir takım alt birleşmeler de meydana getirmişlerdir. Bu oluşumlar, bazen birleşen insanların koşullarını bilerek ve isteyerek oluşturduğu iradi birleşmeler olmuş, bazen de gelişen olayların sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Yine bu oluşumlar, ekonomik amaçlı olabileceği gibi, ekonomik amaç taşımayan birleşmeler de olabilmektedir. Özellikle toplumsal yaşam geliştikçe bir taraftan bu birleşimlerde bir gruplaşma, kendi içlerindeki özelliklerine göre ise bir ayırım meydana gelmeye başlamıştır. Bu ayırım sonucu birleşmelerin bazıları topluluğun hayatı ile ilgili, bazıları ise kişilerin ekonomik ve sosyal sorunları ile ilgili amaçlar teşkil eder olmuştur (Büyüktüfekçi, 2012, s.1).

Kişilerin ortak bir amaç etrafında birleşmelerini ifade eden ortaklık veya şirket kavramına doktrinde değişik ve yeni bir biçimde yer verilmektedir. Ancak, günümüzde hukuk dilinde “ortaklık” ve “şirket” kavramı ile bir amaç etrafında bilinçli olarak birleşmiş veya örgütlenmiş kişi birleşmeleri kastedilmektedir. Bu amaç; sosyal, iktisadi, ilmi, eğlence, spor veya diğer çeşitli şekillerde ortaya çıkabilmektedir. Ancak, şirketler hukuku ekonomik bir amaçla kurulmuş şirketleri konu almaktadır. Özel hukuk açısından şirket, sözleşme ile kurulmuş ve ekonomik amacı olan kişi birleşmeleridir. Şirketin bu tanımından belirleyici olarak üç temel unsur ortaya çıkmaktadır. Bunlar (Yücesoy, 2014, s.3);

- Şirketler kişi birleşmeleridir.
- Sözleşme temeline dayanır,
- Ortak ekonomik bir amaç vardır.

Şirket veya ortaklık, ekonomik ve sosyal birleşme sonucu meydana gelen bir

işletmedir. Bu tanımdaki ekonomik kelimesi geniş anlamda olup, teşebbüs, sermaye ve emek gibi üretim faktörlerini içeren bir kavramdır. Ekonomik amaçları olan birlikler, kural olarak TTK ve diğer yasal mevzuatta öngörülen şekil şartlarını yerine getirmeleri halinde tüzel kişilik kazanır ve ilke olarak da bu unsurlara TTK'nın hükümleri uygulanır. Ancak iktisadi amaçlı olmalarına rağmen tüzel kişiliği olmayan şirketlerde vardır ki, bunlara “adi şirket” denilmekte ve söz konusu şirketlere TTK'nın ilgili hükümleri uygulanmaktadır (Yücesoy, 2014, s. 3).

2.1.1. Şirket Anlaşmasının Unsurları

Şirket anlaşmaları aşağıda sayacağımız dört unsurun bir araya gelmesi ile meydana gelmektedir.

2.1.1.1. Sözleşme Unsuru

Şirket (ortaklık), kişilerin ekonomik amaçlarla bir araya gelmek suretiyle emek ve mallarını, belirledikleri ortak amaca ulaşmak için bir sözleşme ile birleştirmeleridir. Diğer bir ifadeyle şirket; bir veya birden fazla şahsın emek ve mallarıyla ortak gelir elde etme amacına erişmek için bir sözleşme ile birleşmeleridir (Yücebaş, 2005, s. 4). Burada bir veya birden fazla kişinin kanunun çizmiş olduğu çerçeve içerisinde, karşılıklı olarak söz vermeleri durumu bulunmaktadır.

Bir şirket sözleşmesinin meydana gelmesi için tarafların ehil olması ve emredici kurallara aykırı olmayan bir konuda anlaşması ve çalışması, yani iradi ve fiili iştiğal konusunun meşru olması da lazımdır. Türk, İsviçre ve Fransız hukukunda şirket sözleşmesi sözlü veya yazılı, kapalı yahut açık irade beyanları ile yapılabilir. Her ne kadar Fransız Medeni Kanununun 1834. maddesinde şirket sözleşmesinin yazılı olması şart koşulmuşsa da, yazılı şekil şart olmayıp, sadece 5000 Frangı aşan konusu olan şirketlerde ispat vasıtasıdır. Adi Şirketler için geçerli yukarıdaki şekilsizlik şartına mukabil, Türk hukukunda ticaret şirketlerinin yazılı şekilde bir mukaveleye bağlanması ve imzaların noterce tasdiki de gereklidir. Her bir ticaret şirketinin ticaret siciline kaydı, anonim ve limited şirketlerde bakanlıktan izin ve sair gibi diğer şartlarda birer sıhhat şartıdır ve bu şirketler yönünden saklıdır (Bölük, 2015, s. 4).

2.1.1.2. Şahıs Unsuru

Şirket kuruluş sözleşmelerinde en önemli unsurlardan biri olan şahıs unsuruna göre kurucu sayısı bir veya daha fazla kişi olmalıdır ve bu kişiler gerçek veya tüzel kişiler olabilirler (Megep, 2011, s. 3). Ayrıca şahısların ehliyetli olması gerekmektedir. Ancak küçük ve kısıtlıların kanuni mümessilleri tarafından usulüne uygun olarak temsil edilmesi de ehliyetin sağlandığı manasına alınmalıdır. Şirketlerde şahıs unsuru, şirketleri vakıf ve tesis gibi mal birliklerinden ayırır (Bölük, 2015 s. 4).

2.1.1.3. Sermaye Unsuru

Şirket sözleşmesinin üçüncü unsuru sermaye unsurudur. TTK şirketlere ortaklar tarafından konulacak olan sermaye kalemlerini sayarken (TTK, Md. 127)

- “ Para, alacak, kıymetli evrak ve sermaye şirketlerine ait paylar,
- Fikrî mülkiyet hakları,
- Taşınır ve her çeşit taşınmaz,
- Taşınır ve taşınmazların faydalanma ve kullanma hakları,
- Kişisel emek,
- Ticari itibar,
- Ticari işletmeler,
- Haklı olarak kullanılan devredilebilir elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler,
- Maden ruhsatnameleri ve bunun gibi ekonomik değeri olan diğer haklar,
- Devrolunabilen ve nakden değerlendirilebilen her türlü değerlerin şirket sermayesi içerisine konulabileceğini belirtmiştir. ”

Her ortak tarafından taahhüt edilen sermaye (Bölük, 2015, s. 5):

a) Miktar itibari ile girişilen işi başaracak yükseklikte olmalıdır. Mesela, şirket 100.000 liralık bir sermaye ile başarılabilecek işlerle meşgul ise, her ortağın iştiraki bu kapasiteyi temin edecek ölçüde olmalıdır. Sözleşmede aksi bir karar yoksa her ortağın ve şirketin diğer ortaklardan bu ölçülerde sermaye ödemelerini talep etmeleri mümkündür. Yerine koyacağı sermaye, nitelik itibari ile şirketin faaliyet konusu ile amacına uygun, yani bu amaç ve konuya hizmet edebilecek nitelik ve cinsten olmalıdır. Mesela, sadece nakit para ile yapılabilecek bir işte sermayenin nakit olması lazımdır. İthalat yapan bir şirkette durum

genellikle böyledir. Buna karşılık ihracat yapacak bir şirkette, sermayenin ihraç mevzuuna giren bir mal olarak verilmesi de mümkündür. Keza bir nakliye şirketine, bir kamyonun veya şirketin ihtiyacı olduğu takdirde bir ofisin sermaye olarak devri de düşünülebilir.(Kaşıkara 2016, s. 41)

b) Yine sözleşmede aksine bir hüküm yoksa her ortak, şirket sermayesine eşit oran ve miktarlarla katılmak mecburiyetindedir. Sermaye taahhütlerinde böyle olduğu gibi, fiilen yapılacak ödemelerde de durum böyledir. Tabii bazı ortakların sermaye borçlarının ödenmesinde temerrüde düşmeleri ve bu durumda tatbik edilecek yaptırım hakkındaki hükümler saklıdır.

2.1.1.4. Amaç Unsuru

Şirket sözleşmesinde tarafların menfaatleri ortaktır. Ortaklar, bir amaç için bir araya gelmektedir. Bu amaç genel olarak kazanç elde edip paylaşmak olsa da her şirkete göre farklılık göstermektedir. Kazanç elde edip paylaşmak şirketin esaslı unsurudur, çünkü bu unsur şirketi dernek ve vakıflardan ayırmaktadır. Şirketin amacıyla konusu birbirinden farklıdır. Şirketlerde amaç ortak olduğu halde faaliyet konuları birbirinden farklıdır. Örneğin; bir şirket gıda alanında faaliyet göstererek kâr elde etmeyi amaçlarken, başka bir şirket kimya alanında faaliyet gösterebilir (Çetiner ve Yüksel, 2014, s. 235).

2.1.2. Şirket Çeşitleri

Ticaret şirketleri şahıs ve sermaye şirketleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Şahıs Şirketleri TTK'da tanımlanmış olan kollektif ve komandit şirketlerden oluşmaktadır. Şahıs şirketleri genellikle birbirlerini yakından tanıyan ve birbirlerine güvenen kişiler tarafından kurulması tercih edilen şirketlerdir. Şahıs şirketleri; kollektif ve komandit şirketler olmak üzere iki şekilde kurulabilir.

Kollektif şirket; şahıslar tarafından, ticari bir unvan ile oluşturularak ticari faaliyet yapılan ve ortaklarının şirket alacaklarına karşı sorumlu olmadığı şirketlerdir (Büyüktüfekçi, 2012, s. 2).

Komandit şirket; 6102 sayılı TTK'nın 304-328 ve 564-572. maddelerinde düzenlenmiş olan bir ticaret şirkettir. Bu yönüyle ortakların kişisel çalışma ve gayretine ihtiyaç gösteren faaliyetlerde ortakların farklı sorumluluk şekline sahip olduğu ortaklıklar komandit şirket şeklinde kurulabilirler. Bir unvan altında gelir elde etmek amacıyla kurulan, şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya birkaçının sorumluluğu

sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket komandit şirkettir. (Yücebaş, 2005, s. 13).

Komandit Şirket türünde iki tip ortak ortaya çıkmaktadır. Bunlardan birincisi, gerçek kişilerden oluşan ve şirket alacaklılarına karşı sorumlulukları sınırsız olan komandite ortaklar, ikincisi ise gerçek ya da tüzel kişi olabilen ve şirket alacaklılarına karşı sorumlulukları işletmeye koydukları sermaye ile sınırlı olan komanditer ortaklardır.

Bilgi birikimi ve tecrübesi fazla ancak sermayesi yetersiz olan bir kişi ile bu özelliklerin tam tersi şekilde sermayesi yeterli ancak bilgi birikimi ve tecrübesi olmayan başka bir kişi bir araya gelerek komandit şirket kurabilirler ancak ülkemizde nadir kurulan bir şirket türüdür. Örnek vermek gerekirse; 2003 ve 2009 yılları arasında yalnızca 10 adet komandit şirket kurulmuş iken 2009 yılında hiç komandit şirket kurulmamış 11 adet komandit şirket kapanmıştır. Komandit şirket, nadir kurulan hatta hiç tercih edilmeyen bir şirket türü olarak tanımlamak mümkündür (TOBB, 2009, s. 46-47)

Sermaye şirketlerinde şahıs şirketlerinin aksine, üçüncü kişilere karşı güven unsurunu, şirketin sahip olduğu mal varlığı ve şirketin ödenmiş sermayesi oluşturmaktadır. Sermaye şirketlerinde şirketin sahip olduğu nakdi ve ayni mal varlığı ne kadar çoksa, o şirket o oranda itibar görmektedir. Bu gruba giren şirketler isim ve itibarını varlıklarından ve sermayelerinden alırlar. Diğer bir ifadeyle sermaye unsuru ön plandadır. Sermaye şirketleri; anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler olmak üzere 3 tanedir. (Ilıkhan, 2015, s.5)

Anonim şirket; TTK'nın 329. ve 563. maddeleri arasında düzenlenen sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan şirket borçlarından dolayı yalnızca mal varlığı ile sorumlu tutulan bir şirkettir. Ortaklar şirkete taahhüt ettikleri sermaye payları ile sorumludur (Büyüktüfekçi, 2012, s. 2).

Limited şirket; TTK'nın 573 ve 644 maddeleri arasında düzenlenmiş olan bankacılık ve sigortacılık hariç herhangi bir iktisadi konu ve amaç ile uğraşmak üzere ortak sayısı en az bir, en fazla 50 kişi tarafından kurulan bir ticaret şirkettir. Sorumluluk bakımından da anonim şirkete benzer iken yönetim ve işleyiş bakımından Kollektif şirkete benzediğinden karma bir şirket özellik taşımaktadır. Ülkemizde yaygın olarak kurulan bir şirket türüdür. Örnek vermek gerekirse 2009 yılında kurulan 44.000 şirketin 41.000'i limited şirkettir (Altıngöz, 2010, s. 4).

TTK 564 ve 572.maddeleri ile düzenlenen sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket; en az beş kişi ile kurulan ve özellikleri itibariyle anonim şirket ve kollektif şirketin özelliklerini taşıyan karma yapıda bir şirkettir. Paylı komandit şirketler, sermayesi paylara

bölünen ve ortaklarından bir veya birkaçının kollektif şirket ortağı gibi şirket alacaklılarına karşı sınırsız sorumlu, diğer ortakların da bir anonim şirket pay sahibi gibi sınırlı sorumlu olduğu şirkettir. Ülkemizde nadir bulunan bir şirket türüdür (Şengel, 2013, s. 13).

Kooperatifler; Gerçek ve tüzel kişiler, il özel idareleri, dernekler, belediyeler ve köyler tarafından kâr elde etmek amacıyla ziyade belirledikleri amaç için kurulan tüzel kişiliğe haiz işletmelerdir. Kurucu sayısı en az yedi olması gerekmekte olup üst limit yoktur. Genellikle yardımlaşma, korunması gereken meslek ve gelenekleri yaşatma ve dayanışma için kurulurlar. Amaçları kâr olmasa da, yine de ortakların menfaatlerine katkıda bulunmak amacı ile kurulurlar. Herkesin kooperatiflere üye olabilme ve ayrılma hakkı vardır. Her ortak genel kurul üyesi olup genel kurul da her üyenin oy hakkı eşittir. Sermayeye katkı oranının oy hakkı üzerinde etkisi yoktur (1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu, Md. 1).

Holding Şirketler; holding şirketlerin herkes tarafından kabul edilmiş bir tanımı olmamakla beraber aslında holdingleşme, şirketlerin birleşme şekillerinden birisi olup holding şirketin tanımlanması söz konusu olduğunda, yapılan tanımlarda farklı hususlar ortaya çıkmaktadır. Holding şirket genel tanımıyla, ticari faaliyetlerde avantaj elde etmek amacıyla bir araya gelmiş olan şirketlerin oluşturduğu bir topluluktur (Büyüktüfekçi, 2012, s. 2).

2.2. Anonim Şirketler

Bu bölümde anonim şirketlerin tanımı, unsurları, türleri, kuruluş şekilleri ve organları hakkında bilgiler verilecektir.

2.2.1. Anonim Şirketin Tanımı ve Özellikleri

Anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir. Şirketin pay sahipleri sadece koymayı taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile şirkete karşı sorumludurlar (TTK, md.329). Anonim şirketlerde sorumluluk sınırlıdır (Sağlam ve Şengel, 2013, s. 65).

Çok sayıdaki ve farklı yerlerdeki kişilere ait sermaye ve bilgi birikiminin üretime dönüştürülmesi, işletme uygulamalarının daha kurumsal bir yapıya dönüştürülmesi vb. amaçlarla kurulan sermaye şirketlerinden birisi anonim şirkettir. Özellikle küçük

tasarrufların birleştirilerek büyük sermaye tutarlarına dönüştürülmesi bakımından taşıdığı önem nedeniyle yaygın şekilde kurulan bir şirket türü olan anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan bir sermaye şirkettir (Güldal, 2013, s. 113).

Anonim şirketlerin temel özelliklerini şu şekilde saymak mümkündür (Koç, Yalkın, 2002, s.175, Sağlam ve Şengel, 2013, s. 66).

- 1-Tüzel kişiliğe sahip olması,
  - 2-Ticaret unvanı bulunması,
  - 3-Belirli tutarda bir sermayeye sahip olması, bu sermayenin paylara bölünmüş olması ve bu payların hisse senedi ile temsil edilmesi,
  - 4-Şirket borçları için sorumluluğunun özsermayesi ile sınırlı olması,
  - 5-Ortakların şirket alacaklılarına karşı sorumluluğunun koyduğu sermaye ile sınırlı olması,
  - 6-Şirketin yasak edilmemiş ekonomik amaçlar ve konular için kurulabilmesi, şirket faaliyet konusunun şirket sözleşmesinde açıkça gösterilmesi,
  - 7-Ortakların gerçek veya tüzel kişi olması,
  - 8-Hisse senetlerinin devri ile ortaklıktan ayrılmanın kolay olması,
  - 9-Şirketin kurumlar vergisi mükellefi olması,
- Anonim şirketlerin kuruluş aşamaları aşağıdaki gibi sayılabilir;

- Ana sözleşme hazırlanması,
- Kuruluşla ilgili diğer işlemlerin yapılması,
- Ana sözleşmenin noter tasdiki,
- Başvuru/İlgili kuruluşlardaki kayıt ve işlemlerin yapılması,
- Kurucuların imza beyanı, dilekçe
- Tescil ve İlan,
- Kuruluşun Tamamlanması.

Anonim şirketlerin kurulması, sermaye sahiplerinin kendi sermayeleri ile şirkete ortak olmaları şeklinde olmaktadır. Anonim şirketlerin kurulması sırasında kurucu ortaklar şirketin kuruluş işlemlerini yürütür. Çok sayıda ortağın şirketin kuruluşuna ait işlem ve formaliteleri birlikte yürütüp tamamlaması zordur. Bu sebeple kanun koyucu kuruluş işlemlerinin yapılması görevini kurucular adı verilen bir kısım ortaklara yüklemiştir (Çankaya, 2014, s.3). Anonim şirketlerin kuruluş işlemlerinin kurucular tarafından yürütülüyor olmasının avantajları arasında, sayıları çok olabilecek diğer bütün ortakların

şirket kuruluşu ile meşgul olmamaları yani kuruluş işlemlerinin tek elden yönetilmesi, bu işlemlerin denetlenebiliyor olması sayılabilir.

2.2.2. Anonim Şirketlerin Unsurları

Anonim şirketi oluşturan unsurlar; kişi unsuru, sözleşme unsuru, sermaye unsuru, amaç unsuru ve ortak çalışma iradesi olmak üzere 5 ana ögeden oluşmaktadır.

2.2.2.1. Kişi Unsuru

Anonim Şirketler en az bir gerçek veya tüzel kişi ortak ile kurulabilir. Ortaklar ikinci derece taahhüt ettikleri sermaye oranında şirkete karşı sorumludur. Gerçek kişiler fiil ehliyetine sahip olmalıdır. Küçük ve kısıtlılar yasal temsilcilerinin izniyle kurucu ortak olabilirler aynı zamanda devlet memurlarının da ortak olmaları mümkündür fakat bu kişiler şirketin yönetiminde görev alamazlar (Çetiner ve Yüksel, 2014, s. 297).

2.2.2.2. Sözleşme Unsuru

Şirket sözleşmesi yazılı olmalı, imzalar noter tarafından tasdik edilmeli ve ticaret siciline tescil edilmelidir. Ticaret ortaklığı olarak anonim ortaklığın, tacir sıfatı da vardır. Anonim ortaklar için tacir olmanın hüküm ve sonuçlarına ilişkin kurallar uygulanır (Şener, 2015, s. 293).

2.2.2.3. Sermaye Unsuru

Sermaye olarak yalnızca maddi sermaye konulmaktadır. Belirli ve paylara bölünmüş olması gerekmektedir. Parayla ölçülen değer sermaye olarak konulduğu takdirde bunun değerinin Asliye Ticaret Mahkemesince atanan bilirkişilerce belirlenmesi gerekir. Kuruluş sermayesi 50.000 TL'den az olamaz. Kayıtlı sermaye sistemine geçmiş ve halka açık olmayan A.Ş.'ler de esas sermaye 100.000 TL'den az olamaz. Payın itibari değeri en az bir (1) kuruştur. Banka ve sigorta şirketleri için ilgili mevzuat gereği daha yüksek kuruluş sermayeleri belirlenmiştir (Çeker, 2013, s. 313).

2.2.2.4. Amaç Unsuru

Anonim şirketlerin kurulmasında herhangi bir kısıtlama yoktur. Sadece kanuna aykırı bir faaliyet gerçekleştirilmemesi gereklidir. Şirketin ortakları faaliyet konusunu serbestçe belirleme hakkına sahiptirler. Elbette ki kanunen yasaklanmış faaliyetlerde bulunamaz ve amaç edinemezler. Şirketin konusu ticaret unvanında gösterilir (Şener, 2015, s. 293).

2.2.2.5. Ortak Çalışma İradesi

Şirketin yönetim işi, yönetim kurulu adı verilen şirket ortakları ya da dışarıdan seçilen kişilerce gerçekleştirilir. Denetim organı bulunan A.Ş.'lerde bu organlar ortaklar tarafından şirketin durumunu öğrenebilmektedir (Çetiner ve Yüksel, 2014, s. 297).

2.2.3. Anonim Şirket Türleri

Anonim şirketleri çeşitli açılardan sınıflandırmak mümkündür. En yaygın kullanılan sınıflandırma biçimi anonim şirketlerin halka açık veya kapalı olma durumuna göre yapılmaktadır (Çeker, 2013, s. 314).

2.2.3.1. Halka Kapalı Anonim Şirketler

Genellikle aynı aile veya iki aile bireylerinin bir araya gelmesiyle kurulan, sermaye miktarı düşük ve ortak sayısı az olan şirketlerdir. Şirketi bizzat ortaklar yönetir. Halka kapalı anonim şirketler tamamiyle TTK hükümlerine tabidir. Bu tip şirketlerde esas sözleşmeye konulan hükümler ile hisse devri izne tabi tutulmaktadır. Böylelikle hisse devri güçleştirilmektedir (Çetiner, Yüksel, Cengiz, 2014, s. 285).

2.2.3.2. Halka Açık Anonim Şirketler

Halka açık anonim şirketler, ortak sayısı beş yüzden fazla veya hisse senetleri halka arz edilmiş olan anonim şirketlerdir (SPK, md.16). Buna göre ortak sayısı beş yüzü geçen anonim şirketler halka açık anonim şirket sayılmaktadır. Bu şirketler Sermaye Piyasası Kanunu (SPK) hükümlerine tabidir. Faaliyetlerini Sermaye Piyasası Kurulu'nun gözetiminde gerçekleştirirler (Çeker, 2013, s.314).

2.2.4. Anonim Şirketlerin Kuruluş Şekilleri

Anonim şirketler ‘ani’ ve ‘halka arz şartıyla kuruluş’ şeklinde kurulurlar. Eski TTK’da bulunan tedrici kuruluş şekli kaldırılarak yerine halka arz şartıyla kuruluş getirilmiştir.

2.2.4.1. Ani Kuruluş

Şirket sermayesinin tamamının kurucu ortaklar tarafından taahhüt edildiği durumda ani kuruluş yöntemi geçerli olmaktadır. Ani kuruluş yönteminde, anonim şirket kurucusu olabilecek niteliğine haiz kişiler bir araya gelerek ve gerekli prosedürü yerine getirerek anonim şirket kurarlar. Ortakların sermaye taahhütlerini derhal yerine getirmeleri gerekmez. Ani kuruluş; kurucu ortakların sermayenin tamamını taahhüt ettikleri sistemdir (TTK md.335). Nakit olarak taahhüt edilen payların nominal değerlerinin en az yüzde 25'inin tescilden önce, kalan tutarında şirketin tescilini izleyen 24 ay içinde ödenmesi gerekir (TTK m.344). Buna karşılık hisse senedi ihraç primlerinin tamamı tescilden önce ödenir. Şirketin tescil edilmesinden önce pay taahhüdünün devrini konu alan işlemler şirkete karşı geçersizdir.

Ani kuruluş aşamalarını sayacak olursak bunlar;

- Şirket Esas Sermayesinin Düzenlenmesi
- Noter Onayı
- Kurucular Beyanı
- Pay Bedellerinin Ödenmesi
- Bakanlık İzni
- Ticaret Siciline Tescil ve İlandır.

2.2.4.2. Halka Açık Kuruluş

6102 sayılı yeni TTK ile birlikte eski kanunumuzda yer alıp yaklaşık 50 yıl boyunca neredeyse hiç kullanılmamış olan tedrici (azar azar) kuruluş kaldırılmış ve yerine halka arz şartıyla kuruluş yöntemi getirilmiştir. Bu yöntemde de ani kuruluş yöntemindeki aşama ve usuller aynıdır. Burada farklı olarak şirketin ticaret siciline tescil ve ilanından sonra halka arz işleminin yapılması ve halka arz edilen paylar için pay bedellerinin ödenmesi söz konusudur (Özçelik, 2018 ,s. 20).

Halka açık kuruluşta kurucu ortaklardan biri veya birkaçı halka arz koşuluyla pay taahhüdünde bulunmaktadır. Pay bedelleri kurucular tarafından peşin olarak ödenmemektedir. Şirketin tescilini takip eden iki ay içerisinde halka arz edileceği esas sözleşmede belirtilmiş ve garanti edilmiş bulunan nakdi payların karşılıkları, halka arzdan elde edilen gelirden ödenir. Halka arz işlemi gerçekleştikten sonra satış yapılamazsa pay bedelleri kurucu ortaklardan tahsil edilmektedir (TTK, md. 346).

2.2.5. Anonim Şirketlerde Ana (Esas) Sözleşme

Esas sözleşmenin yazılı şekilde yapılması ve bütün kurucuların imzalarının noterce onaylanması şarttır. Esas sözleşmede yer alması gereken şartlar aşağıdaki gibi sıralanabilir (İldır, 2012, s. 116-117).

- Şirketin ticaret unvanı ve merkezinin bulunacağı yer.
- Esaslı noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış şekilde şirketin işletme konusu.
- Şirketin sermayesi ile herbir payın itibari değeri, bunların ödenmesinin şekil ve şartları.
- Pay senetlerinin nama veya hamiline yazılı olacakları; belirli paylara tanınan imtiyazlar, devir sınırlamaları.
- Paradan başka sermaye olarak konan haklar ve ayınlar, bunların değerleri, bunlara karşılık verilecek payların miktarları.
- Kurucularla yönetim kurulu üyelerine ve diğer kimselere şirket kârından sağlanacak menfaatler.
- Yönetim kurulu üyelerinin sayıları, bunlardan şirket adına imza koymaya yetkili olanlar.
- Genel kurulun toplantıya nasıl çağrılacağı
- Şirket bir süre ile sınırlandırılmışsa bu süre.
- Şirkete ait ilanların nasıl yapılacağı.
- Pay sahiplerinin taahhüt ettiği sermaye paylarının türleri ve miktarları.
- Şirketin hesap dönemi.

2.2.6. Anonim Şirketlerin Organları

Anonim şirketlerde iki tane zorunlu organ vardır. Bunlar; genel kurul ve yönetim kuruludur. Şirketin karar ve en üst organı genel kuruldur. Yönetim kurulu şirketi temsil ve

idare yetkisine sahiptir. Şirketin günlük çalışması ve faaliyetlerinden yönetim kurulu sorumludur (Yüce, 2013, s. 4).

2.2.6.1. Genel Kurul

Anonim şirket de en üst organdır. Kendisine verilen yetkileri esas sözleşme ve TTK ve SPK hükümlerince kullanan ve verilen görevleri yerine getiren zorunlu organdır (Aslan ve Ergün, 2009, s. 195). Pay sahiplerinden oluşur, pay sahiplerinin hepsi doğal üyedir. Belirli zamanlarda toplanır ve bu genel kurulun yönetim kurulundan farkını gösterir. Alınan kararları yönetim kurulu icra etmektedir (Çeker, 2013, s. 345)

Görev ve Yetkileri: Genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri şunlardır; (TTK, md. 408).

- a) Esas sözleşmede değişiklik yapılması,
- b) Yönetim Kurulunu oluşturacak üyelerin seçimi, görev süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları,
- c) Kanunda öngörülen istisnalar hariç olmak üzere denetçi seçimi ile görevden alınması,
- d) Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kâra eklenmeside dâhil olmak üzere, kullanılmasına ilişkin kararların alınması,
- e) Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin feshi,
- f) Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı.

Eğer şirket tek paylı A.Ş. ise tek pay sahibi bütün yetkilere sahiptir (Çetiner ve Yüksel, 2014, s. 306).

Genel Kurulun Toplanması: Genel kurul toplantıları olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde toplanır ve toplantılar şirketin merkezinde yapılır. TTK 414.maddesinde toplantının nasıl ve ne şekilde olacağı açıklanmıştır. Genel kurul toplantıya Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde (TTSG) ve şirketin internet sitesinde yayınlanan ilanlar ile sözleşmede gösterilen usul ve esaslara göre çağrılır. Genel kurul toplantı çağrısı, ilan ve toplantı günleri hariç olacak şekilde, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini kanıtlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın hangi gazetelerde çıktığı veya çıkacağı iadeli taahhütlü mektupla bildirilir. (Altaş, 2015, s. 119-

120).

Her yıl tekrarlanmayan, düzenli aralıklarla yapılmayan, genellikle zorunda kalınıp yapılan toplantı olağanüstü toplantı olarak tanımlanabilir. Gündeme bağlılık ilkesi geçerli olmak zorundadır (Kumkale, 2009, s. 93)

Çağrı Yapabilecekler: Yönetim kurulu, tasfiye memurları, azınlık gurubu (Azınlığın talebi yönetim kurulu tarafından kabul edilir ise 45 gün içinde) ve tek pay sahibi (Macit, 2014, s. 9) genel kurula toplantı çağrısı yapabilir.

Genel Kurula Çağrı Şekli: Şirket ana sözleşmesinde gösterilen şekilde şirketin internet sitesinde TTSG'de yayımlanan ilanla çağrı yapılır.

Toplantı Yeri: Sözleşmede aksine bir yer yoksa toplantı yeri şirketin merkezinin bulunduğu yerdir.

Genel Kurul Toplantısına Katılabilecekler: Kanundaki istisnalar saklı kalmak kaydıyla pay sahipleri genel kurula bizzat katılıp, toplantıda oy kullanabilirler. 6102 sayılı TTK'ya göre pay sahipleri vekâlet ile hem olağan hem de olağanüstü genel kurulda temsil olunabilir (Yavuz, 2015, s. 75).

Genel kurul toplantısında yönetim kurulu üyelerinden en az biri ve bir kurucu (murahhas) üye bulunması zorunludur. Diğer yönetim kurulu üyeleri isteklerine bağlı şekilde harekât edebilirler (Çetiner ve Yüksel, 2014, s. 310).

Denetçiler hazır bulunmak zorundalardır, kendilerini ilgilendiren konularda görüş bildirirler (Bilgili ve Demirkapı, 2013, s. 199).

Bakanlık temsilcisi (Her şirket için gerekli olmayan, yalnızca ilgili mevzuat gereği zorunlu olan şirketlerde) olmak zorundadır. En az bir ay önceden Ticaret Bakanlığı (TB)'na bildirilerek talep oluşturulur (Çeker, 2013, s. 353).

Gündem: Toplantıya çağırılan tarafından oluşturulur. Gündeme bağlılık ilkesi geçerlidir.

Toplantı ve Kârar Yeter Sayısı: Basit Nisap Halleri olarak ifade edilen yönetim kurulu üyelerinin ibrası, bilanço, kâr-zarar hesap onayı hallerinde esas sermayenin ¼'üne sahip ortakların toplantıya hazır bulunması gerekir (Kayıhan, 2009, s. 501).

Ağırlaştırılmış Nisap Halleri (1); Sermayenin tümünü oluşturan pay sahiplerinin hazır bulunup oybirliği ile kârar alınması halidir. Bu haller; bedelli sermaye artırımı, şirketin merkezinin yurtdışına taşınmasına ilişkin kârarlardır (Erbağ, 2006, s. 97).

Ağırlaştırılmış Nisap Halleri (2); Esas sermayeyi oluşturan pay sahiplerinin en az ¾'ü ile toplanıp, katılanların salt çoğunluğu ile karar alınan halidir. Bunlar; şirketin feshi, sermaye düşürme kararı, imtiyazlı pay oluşturma halleridir (Çetiner ve Yüksel, 2014, s.

313).

Ağırlaştırılmış Nisap Halleri (3): Esas sermayenin en az ½'sini oluşturan pay sahipleri ile toplanılıp, katılanların salt çoğunluğu ile karar alınan haldir. Diğer hallerin dışında kalan durumlarda uygulanır (Çeker, 2013, s. 359).

Genel Kurul Oy Hakkı: Her pay sahibinin en az bir oyu vardır (Kumkale, 2009, s.93).

Genel Kurul Kârarlarının İptali ve Butlanı: Kanuna veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olarak alınmış kararlar için iptal davası açılabilir. Pay sahipleri, yönetim kurulu ve kararların uygulanması şahsi sorumluluğuna neden olacaksa yönetim kurulu üyelerinden her biri kararın alınmasından itibaren üç ay içinde, şirketin merkezinin bulunduğu asliye ticaret mahkemelerinde iptal davası açılabilir (TTK md, 445, 446). Butlan, TTK madde 447'de sayılan hallerde kararlar batıldır. TTK md 447'ye göre Genel kurulun, özellikle (Karadoğan, 2016, s. 49);

a) Pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran,

b) Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran,

c) Anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararlar batıldır.

2.2.6.2. Yönetim Kurulu

6102 sayılı TTK hükümlerine göre yönetim kurulu anonim şirketin temsil ve yönetim organıdır. Zorunlu organ olduğu için oluşturulmadığı takdirde şirketin dağılmasına yol açar (Mukhtadov, 2016, s. 11). Yönetim kurulu işletmenin devamlılığını sağlamak ve konusunu gerçekleştirmek için her türlü karar almaya yetkilidir.

Başlıca görev ve yetkilerini sıralayacak olursak (TTK, Md. 375);

- Şirketi yönetecek yapının belirlenmesi,
- Anonim şirketin yönetimi ve yönetimle alakalı karar ve emirlerin verilmesi,
- Şirketin finansal ve muhasebe denetimi için gerekli kararların alınması,
- Yönetim kadrolarında olanlar ve müdürlerin atama ve görev değişikliklerine karar verme,

- Kanunlara ve esas sözleşmeye göre yönetim kadrolarında bulunanların, bu kural ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi,

- Yönetim kurulunca tutulması gereken defterlerin tutulması,
- Yıllık faaliyet raporlarının düzenlenip genel kurula sunulması,
- Genel kurulun olağan ve olağanüstü toplantıların hazırlanması ve bu toplantılarda alınan kararların icrası,
- Şirketin faaliyetlerini yürütecek finansal yapıya sahip olmaması veya borca batık hale gelmesi durumunda ilgili mahkemeye başvurmak.

Bu görev ve yetkileri yönetim kurulu bizzat kendisi kullanmak zorundadır, hiçbir şekilde genel müdüre veya komitelere bu kararları bırakamaz (Yüce, 2014, s. 31)

Üye Sayısı, Görev Süresi ve Seçilebilecekler: Yönetim kurulu üyeleri gerçek veya tüzel kişi olabilirler. En az bir kişiden oluşur. Üyeler ticaret siciline kaydedilir. Gerçek ve tüzel kişi adına kurulda bulunacak üye tam ehliyetli olmalıdır. Üyelerin görev süresi en fazla üç yıldır. Esas sözleşmede aksine hüküm yoksa yeniden seçilebilirler. Denetçiler yönetim kurulu üyesi olamaz. Üyeliği sona erdiren sebepler seçilmeye de engeldir. Yönetim kurulu üyeleri pay sahibi olmak zorunda değildir (Özer, 2014, s. 62).

Yönetim Kurulu Toplantıları: Yönetim kurulu toplantıları kural olarak şirket merkezinde yapılır. Esas sözleşmede aksine bir hüküm yoksa farklı bir yerde de toplantı yapılabilir (Özdemir, 2105, s. 50). Yönetim kurulu üye tam sayısı ile toplanır ve toplantıda bulunanların salt çoğunluğu ile karar alınır. Üyeler birbirleri yerine oy veremezler, temsilci bulunduramazlar. Verilen kararların geçerliliği imzaya bağlıdır. 6102 sayılı TTK ile toplantılar elektronik ortamda yapılabilir veya üyeler elektronik olarak toplantıya katılabilirler (Şener, 2015, s. 398). Oyların eşit olması durumunda konu bir sonraki toplantıya bırakılır, sonraki toplantıda da oylar eşit çıkarsa verilen öneri kabul edilmemiş sayılır (TTK, md. 390, f.3). Yönetim kurulu üyelerinin her toplantı için aldıkları ücrete “Huzur Hakkı” adı verilir. Miktarı esas sözleşmede belirlenebilir eğer belirlenmemiş ise genel kurulca belirlenir. Ücretler de her ay verilir (Bilgili ve Demirkapı, 2013, s. 234).

Yönetim Kurulu Kararlarının Geçersizliği: TTK mad. 391’de butlanın hangi haller olduğu düzenlenmekle beraber yönetim kurulunun kararlarının iptaline ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Bununla birlikte ilgili kanun maddelerinde düzenlenen nedenlerden biri varsa alınan bu kararların batıl olduğunun tespiti mahkemeden istenir (Bilgili ve Demirkapı, 2013, s. 246).

Batıl kararlar ise şunlardır (TTK, Md. 391):

- “Eşit işlem ilkesine aykırılık teşkil eden,
- Anonim şirketin temel yapısına uyulmaması veya sermayenin korunması

gereğinin yerine getirilmemesi,

- Pay sahiplerinin, özellikle vazgeçilmez nitelikteki haklarını ihlal eden veya bunların kullanılmasını sınırlayan veya zorlaştıran,
- Diğer organların devredilemez yetkilerine giren ve bu yetkilerin devrine ilişkin, alınan kararlar batıldır. İlgili mahkemeden tespiti istenir. ”

Yönetim Kurulu Üyelerinin Rekabet Yasağı ve Üyeliğın Sona Ermesi: Yönetim kurulu üyeleri genel kuruldan izin almadıkça, hizmet ettiği şirketin konusuna giren iş kapsamında iş ve işlemleri kendi hesabına veya bir başkasının hesabına yapamayacakları gibi benzer ticari işlerle meşgul olan başka bir şirkete sınırsız ortak olarak giremezler. Şirket yapılan bu işlere karşı tazminat talep etmek, yapılan işleri şirket lehine yapılmış olarak kabul etmek veya başkası hesabına yapılan işlerden elde edilen menfaatlerin şirkete ait olduğunu dava etmek hakkına sahiptir. Bu işler için zamanaşımı süreleri üç ay, herhalde bunların öğrenilmesinden itibaren bir yıldır (Kırhan, 2013, s. 51).

Yönetim kurulu üyesinin; ölümü, süresinin dolması, istifası, genel kurul tarafından görevinden alınması fiil ehliyetini kaybetmesi, üyenin iflasına karar verilmesi nedenlerinin ortaya çıkması sonucunda yönetim kurulu üyesinin üyeliği sona erer (Çeker, 2013, s. 344).

2.2.6.3. Denetçiler Kurulu

Denetime tabi olan anonim şirketlerin ve şirketler topluluğunun finansal tabloları TTK 397.md uyarınca denetçi tarafından Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca (KGK) yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre denetlenir. Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ile ilan edilen finansal bilgilerin denetlenen finansal tablolar ile uyumlu ve gerçeğe uygun olup olmadığı da denetim kapsamı içine girmektedir (İldır, 2018, s. 136).

Anonim şirketlerde denetçiler TTK'nın 399.md göre tespit edilir. Buna göre:

“ 1) Denetçi şirket genel kurulunca; topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir. Denetçinin, her faaliyet dönemi ve her halde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi şarttır. Seçimden sonra yönetim kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini hangi denetçiye verdiğinin ticaret siciline tescil ettirir ve TTSG ile internet sitesinde ilan eder.

2) Denetim görevi verilen denetçinin görevi sadece dördüncü fıkrada öngörüldüğü şekilde ve yerine başka bir denetçinin atanması ile sona erer.

3) Konsolidasyona dahil olan ana şirketin finansal raporlarını denetlemek üzere seçilen denetçi aynı zamanda topluluk finansal raporlarının da denetçisi sayılır.

4) Şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi;

a) Yönetim kurulunun,

b) Sermayenin yüzde onunu, halka açık şirketlerde esas veya çıkarılmış sermayenin yüzde beşini oluşturan pay sahiplerinin talebi üzerine, ilgililer ve seçilmiş denetçi dinlenerek, seçilmiş denetçinin şahsına ilişkin haklı bir sebebin gerektirmesi, özellikle de tarafsızlığını kaybettiği yönünde bir şüpheye düşülmesi hâlinde, başka bir denetçi atayabilir.

5) Görevden alma ve yeni denetçi atama davası, denetçinin seçiminin TTSG'de ilanını takip eden üç hafta içinde açılır. Azlığın bu davayı açabilmesi için, denetçinin seçimine genel kurulda kârşılı oy verilmiş, karşı oy tutanağa geçirilmiş ve seçimin yapıldığı genel kurul toplantısı tarihinden itibaren geriye doğru en az üç aydan bu yana, şirkette pay sahibi sıfatına sahip olunması şarttır.

6) Faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememiş olması durumunda, denetçi, yönetim kurulunun, her yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin talebi üzerine, asliye ticaret mahkemesince atanır. Aynı hüküm, seçilen denetçinin görevi kabul etmemesiyada sözleşmeyi feshetmesi, görevlendirme kararının iptal edilmesi, butlanı veya denetçinin yasal nedenlerle veya diğer herhangi bir sebeple görevini yerine getirememesi veya görev yapmasının engellenmesi durumlarında da uygulanır. Mahkemenin kararı kesindir.

7) Denetçinin mahkeme kararı ile atanmış olması halinde, emsal gözönüne alınarak, ücreti ile olası giderler için mahkeme veznesine yatırılması gereken ön ödeme tutarı mahkeme tarafından tespit edilir. Bunlara üç iş günü içinde itiraz yolu açıktır. Mahkeme kararı kesindir.

8) Denetleme sözleşmesi denetçi tarafından, yalnızca haklı bir sebep varsa veya kendisine karşı görevden alınma davası açılmışsa feshedebilir. Görüş yazısının içeriğine ilişkin görüş ayrılıkları ile denetlemenin şirketçe sınırlandırılmış olması veya görüş yazısı vermekten kaçınılması haklı sebep sayılamaz. Denetçinin sözleşmeyi feshi yazılı ve gerekçeli olmalıdır. Denetçinin fesih tarihine kadar elde ettiği sonuçları genel kurula sunma yükümlülüğü bulunmaktadır; bu sonuçlar 402. maddeye uygun bir şekilde rapor haline getirilerek genel kurula sunulur.

9) Denetçinin altıncı fıkra hükmüne göre fesih ihbarında bulunması durumunda, yönetim kurulu hemen, geçici bir denetçi seçerek ve fesih ihbarını genel kurulun bilgisine, seçilen denetçiyi de aynı kurulun onayına sunar. ”

Anonim şirketlerde denetçi olarak kimlerin görev alabilecekleri TTK md.400’de düzenlenmiştir. Buna göre denetçi, KGK tarafından yetki verilen bir bağımsız denetçi ya da bağımsız denetim kuruluşu olabilir.

BÖLÜM III

KÂR KAVRAMI, DAĞITIMI VE VERGİLENDİRİLMESİ

Kazanç sağlamak, ekonomik gelir elde etmek amacıyla kurulmuş işletmelerin öncelikli hedefidir. İşletmenin kazancını değerlendirme usulleri ve değerlendirme şekilleri, kazancın ne kadarının ortaklara dağıtılacağı, dağıtım sırasında yapılacak işlemler, dağıtılmayan kısmın nasıl değerlendirileceği gibi konular işletmenin devamlılığı için çok önemli aşamalardır.

3.1.Kâr Kavramı

Kâr, köken olarak farsça bir kelimedir (Ünal, 2006, s. 3). Kâr, Türk Dil Kurumu Büyük Sözlüğünde alışveriş işlemlerinden kazanılan maddi kazanç, girişimcinin üretimden elde ettiği pay, maliyet fiyatıyla satış fiyatı arasındaki olumlu fark olarak tanımlanmaktadır.

Mevzuatımızda kâr kavramı için yalnızca kâr kelimesi kullanılmadığı için kavram birliği yoktur. SPK’da temettü ve kâr payı, 6102 sayılı TTK’da ise kâr kelimesi kullanılmıştır. Her ne kadar farklı kanunlarda kâr için aynı sözcük kullanılmadığı için kavram birliği oluşmasa da eş anlamlı sözcükler kullanıldığı için anlam birliği oluşmuştur (Kârşlıoğlu, 2013, s. 33).

Kâr kavramı için birden çok kelime kullanıldığı gibi kârın hesaplanması içinde birden fazla hesaplama yöntemi vardır. Gelir tablosuna göre sıralama yapacak olursak;

3.1.1. Brüt kâr

Brüt kâr satış geliri ile satılan malların maliyeti arasındaki olumlu farktır. Brüt kâr hesaplanırken işletmenin ana faaliyetlerinin maliyetini yansıttığı için önemli bir göstergedir. Brüt satışların net satışlara bölünmesiyle brüt kâr yüzdesi elde edilir, elde edilen bu oranla işletmelerin ulaşmak istedikleri veya olması gereken oranlara ne kadar yaklaşıldığı belirlenir. Çıkan sonuçlar işletmelerin devamlılığı ve yönetsel olarak alınan kararlarda son derece etkili olmaktadır.

3.1.2 Faaliyet kârı

Faaliyet kârı işletme kârı olarak da tanımlanabilir. Bir işletmenin belli bir dönem itibarıyla elde ettiği brüt satış kârından, genel yönetim giderlerinin çıkarılması sonucu bulunan kârdır (Koç, 2016, s. 2).

3.1.3 Olağan kâr

Olağan kâr olağandışı gelir ve giderler haricindeki kârı temsil eder. Olağan kâr hesaplanırken faaliyet kârına, olağan gelir ve kârlar eklenir, olağan gider ve zararlar çıkarılır.

3.1.4 Olağandışı kâr

Olağandışı kâr işletmelerde her zaman gerçekleşmeyen, olağandışı gelir ve kârların olağan gelire eklenmesi ve de olağandışı gider ve zararların olağan gelirden düşülmesiyle hesaplanır.

3.1.5 Net kâr

Net kâr işletmenin belli bir dönem içinde yapmış olduğu bütün faaliyetler ile olağan veya olağanüstü gelir ve giderleri elde etmesinden sonra oluşan vergi öncesi kârdan ödenmesi gereken yasal verginin çıkılmasından sonra geriye kalan kısımdır (Koç, 2016, s. 2).

3.2. Yasal Mevzuat Bakımından Kâr: Ticari ve Mali Kâr

Yasal mevzuatımız işletmelerin kârlarını ticari ve mali kâr olarak sınıflandırmaktadırlar. Ticari kâr, TTK ve genel muhasebe standartlarına göre düzenlenen ticari bilanço sonucu elde edilirken, mali kâr ise vergi mevzuatı hükümlerine göre düzenlenerek elde edilir (Ünal, 2006, s. 6).

Ticari kâr aynı zamanda dönem kârıyla eş anlamlı olduğundan, gayri safi kâr veya vergi öncesi kâr da denilmektedir (Karslıoğlu, 2015, s. 37). Dağıtım esas olan kâr ticari bilanço sonucu elde edilen kârdır. Ticari kârın ne kadar olduğu ve ne kadarının dağıtılacağı ticari bilançoya göre belirlenecektir. Elbette dağıtım için ticari kârın pozitif olması gerekmektedir. Aksi takdirde kâr dağıtımı olmayacaktır (Arslanalp, 2013, s. 12).

Anonim şirketler birer sermaye şirketi olduğu için kurumlar vergisi mükellefidir. Anonim şirketler kurumlar vergisini elde ettiği kazançlardan ödedikleri için bu kâra mali kâr denir. Mali kâr devlete ödenecek vergiler noktasında vergi kanunu hükümlerine göre hesaplanır. Mali kârı hesaplamak için ticari kârın tespiti ve belirlenmesi gerekir çünkü dayanak noktası ticari kârdır. Ticari kâra Vergi Usul Kanunu (VUK) kapsamında ekleme ve çıkarmalar yapılarak mali kâr elde edilir (Ünal, 2006, s. 7). Mali bilançoya belirlenen kâr vergi matrahını oluşturmak için hazırlandığı için dağıtım konusuna esas teşkil etmez (Karslıoğlu, 2015, s. 37).

Mali ve Ticari kâr eşit çıkmaz. Farklılığın temel sebeplerine birkaç örnek vermek gerekirse;

- Ticari kâr tek düzen hesap planı ve genel muhasebe standartlarına göre hazırlanır. Mali kâr vergi kanunları kapsamında mali bilançoya göre hazırlanır (İSMMMO, 2014).
- Ticari bilançoda yedek akçeler kazancı azaltan bir gider olarak dikkate alınır. Mali kâr elde etmek için hesaplanan mali bilançoda böyle bir durum söz konusu değildir (İSMMMO, 2014).
- Ticari bilançoda işletmeden çekilen kıymetli evraklar dikkate alınmazken mali bilançoda dikkate alınarak hesaplanır (Arslanalp, 2013, s. 13).
- Ticari bilançoda faaliyet giderleri dikkate alınarak hesaplama yapılırken, Mali bilançoda giderler kanunen kabul edilen ve edilmeyen olarak sınıflandırılıp, kanunen kabul edilmeyen giderler işletmeden çekilen değer olarak hesaplanır (Kızılkaya, 2012, s. 7).

3.3. Dağıtım Yönünden Kâr Kavramı

Dağıtım yönünden kâr kavramı; işletmelerin büyümesi ve gelişmesine olanak sağlayan fonlar yani yedek akçeler saklı kalmak şartıyla, işletmelerin potansiyeline dokunmadan pay ve intifa hakkı sahiplerine dağıtılabilecek pozitif artış olarak tanımlanır. Daha kısa biçimde tanımlayacak olursak şirketin bilanço dönemi sonunda dağıtılabileceği kârdır. Ticari kârın pozitif olması dağıtım için ilk şarttır aksi takdirde dağıtım yapılamaz. Anonim şirketlerde ticari bilanço sonucu ulaşılan ticari kârdan, ödenecek vergi ve yasal yükümlülükler, varsa geçmiş dönem zararları, zorunlu olan I. ve II. tertip yasal yedek akçeler, ana sözleşme hükümleri gereği ayrılan statü yedekleri, olağanüstü yedekler ayrıldıktan sonra dağıtılabılır kâra ulaşılır. İşletmeler, dilerse bu kârı işletmenin sermayesine ekleyebilir dilerse genel kurul kararıyla ortaklara dağıtılabılır (Arslanalp, 2013, s. 15).

Dağıtılabılır kâr anonim şirketlerin en yetkili organı olan genel kurulda alınan karar ile uygulandığı için dağıtılabılır kârın bir şirket politikası doğrultusunda dağıtım söz konusudur. Şirket ortakları şirketin büyümesini ve gelişmesini istemekle beraber istikrarlı ve sürekli kâr dağıtım olmasını doğrultusundaki istek ve taleplerini belirtirler. Düzenli şekilde bir kâr dağıtım politikası olan özellikle borsalara kote olan şirketlerin hisseleri rağbet görmeye beraber hisse fiyatlaması bakımından olumlu etkilenmektedir. Elbette ki istikrarlı kâr dağıtım yapan firmalar zarar ettikleri dönemde kâr dağıtımını isteseler bile yapamazlar çünkü mevzuatımız buna izin vermemektedir (Bölük, 2015, s. 16).

3.4. Pay Sahibinin Kâr Alma Hakkı

Hesap yılı sonu itibariyle düzenlenen bilançoda kâr bulunuyorsa ve genel kurul, söz konusu bilanço tasdik etmiş ve kârın dağıtılması yönünde karar alınmış ise pay sahiplerinin kâr alma hakkı doğmuş olur (Yavuz, 2013, s. 95). Pay sahibinin kârdan pay alma hakkı mali müktesep bir hakkıdır. Pay sahibi kanun ve esas sözleşme hükümlerine göre, pay sahiplerine dağıtılmaya tahsis olunan safi kazançta, payı oranında iştirak hakkına sahiptir (TTK. Md. 455/1) Bu hakkın kısıtlanması mümkün ise de özüne dokunulamaz. Kurucular ve diğer kimselere tanınan imtiyazlar bu hakkı kısıtladığı gibi, şirketin sürekli gelişimi veya mümkün olduğuncadüzenli bir şekilde kâr dağıtımını temin bakımından uygun ve yararlı olduğunda kâr payının tespiti sırasında başka yedek akçeler ve fonlar ayırabilme konusunda tanınan yetkinin kullanılması halinde de kârdan pay alma hakkı kısıtlanmış olur. Kanunen kâr payı almak müktesep haklardır. Şirkete hissedar olmakla kâr

payı almak gayesi düşünölmüştür. TTK'nun 385'nci maddesinin 2'nci fıkrasında müktesep haklardan pay sahiplerini mahrum edecek bir kâr alınamaz (TTK. Md. 455/2).

3.5. Ortak Dışı Kimselerin Kârdan Pay Alma Hakkı

TTK madde 348'e göre

“ (1) kurucu ortaklara şirketin kuruluşu sırasında verdileri emeğın karşılığı olarak, para ve bedelsiz pay senedi verilmesi gibi şirket sermayesinin azalmasına yol açabilecek bir menfaat sağlanamaz. Bu hükme aykırı olarak düzenlenmiş ana sözleşme hükümleri geçerli değildir. Ancak, dağıtılabılır kârdan 519 uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı yedek akçe ile pay sahipleri için yüzde beş kâr payı ayrıldıktan sonra kalanın en çok onda biri intifa senetleri bağlamında kuruculara ödenir.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kurulan anonim şirketler, pay senetlerini halka arz etmeden önce kurucu intifa senetlerini, herhangi bir bedel ödemeksizin iptal ederler; aksi halde intifa senetleri kendiliğinden geçersiz sayılır.

(3) Dağıtılabılır kâr var ise şirket kârın dağıtılmamasını kararlaştırırsa dahi kurucu intifa sahipleri ana sözleşmede öngörölen kâr paylarını alırlar. ”

Ölkemizdeki geleneksel aile şirketi şeklinde devam edip kurumsallaşma aşamasına bir nebze uyan anonim şirketlerin kurucuları yılların emeğiyle bugünlere getirmiş olması nedeniyle şirketin yıllık kârından sembolik de olsa aldıkları kâr payları kanunlaşmıştır. İkinci fıkrada halka açılışın kurallarından imtiyazlı payların hepsi iptal olmaktadır. Böylelikle elde edilen kâr yasal ve zorunlu akçeler haricinde genel kurul kararıyla şirkette kalıp sermaye birikimine ve yatırım konusunda şirketlere güç vermektedir. Geleneksel aile şirketi şeklinde hayatına devam eden işletmeler kurucularına bir ahde vefa biçiminde karlarından üçüncü fıkradaki gibi dağıtım yapmaktadır (Altaş, 2014).

3.6 Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım

Bu bölümde Anonim Şirketlerde kâr dağıtım politikası ve kâr dağıtım politikasını etkileyen faktörler hakkında bilgi verilecektir.

3.6.1. Kâr Payı Dağıtım Politikası

Bir ortaklığın kâr politikası, o ortaklığın maddi durumu yönünden önemli olduğu gibi, ülke ekonomisi yönünden de aynı derecede önemlidir. Kâr politikası ülkenin siyasal

ve ekonomik durumu ile yakın bir ilişki içindedir. Çoğu zaman siyasal ve ekonomik eğilimler ortaklıkların kâr politikalarını olumlu ya da olumsuz yönden etkilerler.

Kâr payı dağıtım politikası, şirketin net kârından ortaklara nakit kâr payı olarak ne kadarlık kısmının dağıtılacağı, ne kadarlık kısmının dağıtılmayıp işletmede bırakılacağı konusundaki kârarı içerir. Dağıtılmayan kârlar, işletmenin ihtiyaç duyulabileceği fonların öz kaynaklarla karşılanacak kısmının başlıca kaynağını oluşturur. Dolayısıyla kâr dağıtım politikası aynı zamanda işletmenin finansman politikasının ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

İşletme yönetimi bir taraftan ortaklara yeterli ve istikrarlı kâr payı dağıtmayı amaçlarken diğer taraftan işletmenin büyümesi ve gelişmesi bakımından gerekli olan fonların oto finansmanla karşılanmasını amaçlayabilir. Birbirine zıt olan bu iki amacın birlikte gerçekleştirilebilmesi ancak optimal bir kâr dağıtım politikası ile mümkün olacaktır (Saban ve Köse, 2017, s. 1).

3.6.2 Kâr Payı Dağıtım Politikasını Etkileyen Faktörler

İşletmelerin kâr payı dağıtım politikaları çeşitli faktörlerin etkisi altında bulunmaktadır. Şirket yönetimi, kâr payı dağıtımına yönelik karar alma aşamasında hem işletme içi hem de işletme dışı bir takım kısıtlamaları ve güçlükleri de göz önünde bulundurma zorundadır. İşletmelerin kâr payı dağıtım politikalarını etkileyen diğer faktörlerden biri de vergi uygulamalarıdır. Farklı vergi oranları ve uygulamaları, işletmelerinkâr dağıtım politikaları konusunda değişik tutumlar izlemesine neden olmaktadır. Vergi uygulamalarının kâr dağıtım politikaları üzerine etkisi ilgili bölümde ayrıntılı bir şekilde incelenecektir. Türk hukukunda kâr dağıtım politikası, TTK ve SPK'nda düzenlenmiştir. Anonim şirketlerde bilanço kârının dağıtımını konusunda TTK bazı esaslar koymuştur. SPK ise, halka açık şirketlerde kâr dağıtımına ortaklar lehine bazı hükümler getirmiştir. Öncelikle hem TTK hem de SPK'na göre de kâr dağıtılabilmesi için yılsonu bilançosunda kârın oluşması gerekmektedir. Genel kurul karar verdiği takdirde, her iki durumda da şirketler bilançosundakâr gözükmese bile birikmiş ihtiyatlarından kâr payı dağıtabilirler (Demir, 2001, s. 57).

Kâr dağıtım politikası bazı durumlarda bir yatırım kararı görünümü alabilirken, bazı durumlarda da finansman kararı görünümünü alabilir. İşletmenin sermaye piyasalarından kaynak bulma olanağı bulunmuyorsa kâr dağıtımını işletmenin yapmayı planladığı yatırımların tutarını azaltırken bazı yatırımlardan da tamamen vazgeçilmesine

yol açabilir. Burada hiç olmazsa kısa vadede, kâr dağıtımı ile işletmenin büyümesi amaçları arasında bir çelişki söz konusudur. İşletmenin sermaye piyasalarından kaynak sağlama olanağı elde edebiliyorsa kâr dağıtımı, bir finansman kararı olacaktır. İşletme burada, finansman gereksiniminin kârın dağıtılmayıp işletmede bırakılması veya sermaye artırımını yoluyla karşılanması alternatifleri ile karşı karşıyadır. İşletmeler büyümelerine, gelişmelerine katkı yapacak yatırımların getirisi alternatif yatırım araçlarının getirisinden yüksek ise kâr dağıtımı yapmayıp yatırımlarının finansmanında oto finansmanı tercih etmelidir. Çünkü bu yatırımların gerçekleştirilmesi sayesinde gelecekte daha yüksek oranda kâr payları alınmasına imkân tanınacak ve işletmenin değeri artacaktır. Aksine yatırımlardan beklenen kârlılık oranı alternatif yatırım araçlarının getirisinden düşük ise ortaklara kâr payı dağıtılması, işletmenin hisse senetlerinin değerini yükseltecek ve yatırımcılar için cazibesini artıracaktır (Saban ve Köse, 2017, s. 1).

3.7. Kâr Payı Dağıtım Şekilleri

Kâr payı dağıtımı genellikle nakit olarak yapılmaktadır. Ayrıca hisse senedi şeklinde ve hisse senedini geri alma biçiminde de kâr payı dağıtımı yapılabilmektedir.

3.7.1. Nakit Kâr Dağıtımı

Kâr dağıtımı denilince ilk akla gelen yöntemdir. Şirketlerin nakit olarak kâr dağıtımı yapabilmesi için; kâr dağıtımına karar vermesi ve nakit kâr dağıtımı yapabilecek yeterli likidite oranına sahip olması gerekmektedir. Şirketin nakit kâr dağıtımında likidite durumunu etkileyen faktörler vardır. Bunlar şirketin yaşı, yatırımları, faaliyet kolu, yılsonu elde edilen kâr miktarı gibi faktörler nakit kâr payı dağıtımında etkilidir. Örneğin şirketin yaşının genç olması yatırım miktarının ve nakit ihtiyacının artmasına, şirketin yaşlı olması da yatırım ve nakit ihtiyacını daha az olmasına yol açmaktadır. Bu durumda genç şirket yatırımlarını artırmak ve uzun yıllar faaliyetine devam etmek isteyeceğinden nakit olarak kâr dağıtımı yapmaktan kaçınmış olacaktır (Koç, 2017, s. 7).

Kâr payı dağıtımında toplam pay senetleri veya hisse senetleri sayısı dikkate alınır. Toplam dağıtılacak kârın toplamının hisse senedine bölümü; hisse başına düşen kâr miktarını göstermektedir. Bu oran kolay bulunup kolay hesaplandığı için sıkça kullanılmaktadır (Çelik, 2014, s. 65).

3.7.2. Hisse Senedi Şeklinde

Şirketin likiditesinin yetersiz olması durumunda veya hisse senedi şeklinde dağıtımındaki avantajlardan yararlanmak için kullanılan bir kâr dağıtım yöntemidir. Şirketler hisse senedi olarak kâr dağıtımını yaptıkları zaman, işletmeden her hangi bir fon çıkışına gerek olmadan kâr dağıtımını yapmış olurlar. Bu durumdan yatırımlar olumlu etkilenmiş olur.

Diğer bir avantajını sayacak olursak hisse senedi şeklinde kâr dağıtımını yapıldığında şirketin hisse senetleri sayısı artmış olmakla beraber, ortaklar ihtiyaç duydukları bu hisse senetlerini sermaye piyasasında satıp nakite döndürebilirler. Böylelikle dolaşımdaki hisse senedi sayısının artması ile sermaye piyasalarının hacmi artırılıp sermaye piyasalarının gelişmesine katkı sağlanmış olur (Akgüç, 2010, s.792 - 793)

3.7.3 Hisse Senedini Geri Alma Şeklinde

Hisse senedi sayısındaki düşüşün, kâr da olumlu bir değişim yapacağı varsayımı altında hisse başına düşen kazancı hissedarlar lehine olumlu etkilediği görülmüştür. Şirketler net kârı etkilememek koşuluyla hisse başına kazancı artırabilirler. Bu yöntemle şirket yeterli likiditeye sahip olduğunu göstermiş olur. Bu durumla şirketin hisseleri değer kazanma şansına sahip olur. Sonuç olarak hisse fiyatlarının fiyatları artacağı için değer artış kazancı elde edilmiş olur. (Türko, 2002, s. 535)

3.8. Kâr Payı Avansı

SPK'na göre sadece halka açık anonim şirketlere tanınan kâr payı avansı Uygulaması 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile birlikte halka açık olmayan anonim şirketler içinde düzenlenmiştir (Gençtürk, 2013, s. 52).

Kâr payı avansı dönem sonu kâr payından mahsup edilmek üzere ara dönem finansal tablolarına göre hesaplanan, yılsonu kâr payı dağıtım usullerine paralel Ticaret Bakanlığı'nın ilgili tebliğindeki hesaplama yöntemi sonucu oluşan tutardır. Kâr payı avansı kavramı şirket kâr dağıtım biçimlerine göre dünyada ve ülkemizde yeni sayılabilecek bir kavramdır. Yeni bir dağıtım biçimi olması sebebiyle farklı bakanlık, kurum ve kanunlarda anlatılmıştır.

SPK'ya tabi olmayan şirketlerin kâr payı avansı dağıtım usul ve yöntemi Ekonomi Bakanlığının 09.08.2012 tarih ve 28379 sayılı tebliğine göre olduğu TTK'nın 509. maddesinin 3. Fıkrasında açıklanmıştır. Sermaye Piyasa Kurulu'nun 23.01.2014 tarih ve

28891 sayılı tebliğin de SPK'ya tabi şirketlerin kâr payı avans dağıtım usul ve yöntemleri açıklanmıştır.

3.8.1 Kâr Payı ve Kâr Payı Avansının Farkları

Kâr payı, dönem net kârı veya serbest yedek akçeler üzerinden hissedarlara ve kâra iştirak eden diğer kişilere genel kurul kararı doğrultusunda dağıtılmasına kararlaştırılan miktardır. Kâr payı avansı ise ara dönem finansal tablolarına göre oluşan kârın, dönem sonu kârından mahsup edilecek şekilde hesaplanan tutarıdır.

Aradaki farkları sıralayacak olur isek;

-Kâr payı dönem sonunda verilirken, avans kâr payı genellikle 3'er aylık dönemler sonucu oluşan ara dönem finansal tablolara göre dağıtılır.

-Avans kâr payı yalnızca hissedarlara yani ortaklara verilir, kâr payı ise ortak olmayan kimselere de verilebilir. Ör; yönetim kurulu üyeleri, şirket çalışanları.

-Kâr payı avansında dönem sonu kâr payından mahsup edilirken, kâr payında herhangi bir mahsup işlemi olmaz.

3.8.2.Kâr Payı Avans Dağıtımın Amacı

Kâr payı avansı şirketlerin üçer aylık finansal tablolarına göre hesaplanır ve böylelikle dağıtımı yapılmış olur. Kâr payı avansının dağıtımındaki asıl amaç yalnızca ortaklara dağıtılan kârdır. Böylelikle ortak dışı kimselere kâr dağıtımı yapılmamış olur. Başka bir ifadeyle şirketlerin içeriden boşaltılması, hortumlanması önlenmiş olur. Eğer bu avans kâr dağıtımını yapılmamış olursa çeşitli muhasebe oyun ve hileleriyle kâr bir şekilde kaçırılabilir.

Sonuç olarak kâr payı avansında asıl kazanan ve güvence sağlanan kimse yatırımcılardır. Böylelikle özellikle küçük yatırımcı korunmuş olup şeffaflık ilkesi tam uygulanmış olur.

3.8.3 Kâr Payı Avans Dağıtımın Önemi

Kâr payı avans dağıtımının önemi borsaya kote halka açık anonim şirketler ve bu şirketlerin hisse senetlerini elinde bulunduran yatırımcılar için ayrıca bir önem arz etmektedir. Ara dönem finansal tablolara göre oluşan kârların avans kâr payı şeklinde dağıtılması şirket hisselerini yakından ilgilendirmektedir. Avans kâr payı dağıtılması

sonucu;

- Sermaye piyasalarında hacim artar,

-Ülkemiz gibi sermaye piyasaları istenilen seviyede olmayan ülkelerde sermaye piyasalarının gelişimine katkı sağlanır,

-Şirketin değerinin yükselmesini sağlar. Kâr payı avansı dağıtımını yapacak şirket hisselerine talep artar ve bu durum şirket değerinin artmasını sağlar,

-Düzenli şekilde ara dönem finansal tablolarına göre kâr payı avansı dağıtan şirket güvenilir, şeffaf ve itibar yönünden olumlu bir görünüm vermiş olur.

Görüldüğü üzere anonim şirketlerin kâr paylarını dönem sonunda oluşan kâra göre dağıtmak yerine ara dönem finansal durumlarına göre avans şeklinde dağıtması birçok yönden pozitif katkı sağlamış olmaktadır (Arslanalp, 2013, s. 51-52).

3.9. Kâr Payı Avans Dağıtımında Dünyadaki Uygulamalar

Kâr payı avans dağıtımında sermaye piyasalarında diğer dünya ülkelerine göre daha erken ve daha hızlı gelişen Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere’de avans kâr payı dağıtımını için gerekleri hukuksal çalışmalar yapılmıştır. Bu ülkelerde avans kâr payının dağıtımını diğer dünya ülkeleri için referans uygulamalar olup 1960 yıllardan sonra diğer dünya ülkelerinde de gerekli hukuksal çalışmalar yapılmıştır (Korgun, 1999, s. 49).

Dünyadaki ülkelerde avans kâr payı dağıtımında hukuksal bir birlik olmayıp, küçük yorum farkları vardır. Hisse senetlerini diğer yatırım araçlarıyla rekabet edebilir konuma getirmek, sermayeyi küçük hissedarlara yani tabana yaymak ve sermaye piyasalarının hacimsel ve derinlik açısından gelişmesine katkı sağlamak tüm dünya ülkelerinde kâr payı avansı dağıtımının ortak amaçları olarak sayılabilir.

3.9.1 Almanya’da Avans Kâr payı Dağıtım Uygulaması

Almanya’nın 1965 yılında Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu’na (APOK) eklenen maddeler ile Almanya da avans kâr payı dağıtımına olanak sağlamıştır. Yapılan düzenlemeyle yılda bir kez yapılan kâr dağıtımını yerine dönemler sonunda da kâr payının dağıtımına olanak sağlanmıştır.

Avans kâr payı uygulamasının Almanya da düzenlemenin gerekçesinde; o dönem de Almanya da çıkarılan tahvillerin altı aylık periyodlar halinde faiz ödemesi yapmasından dolayı hisse senetlerinin sabit faizli tahvillere karşı rekabet edememesi en önemli faktör

olmuştur. Gerekli mevzuat çalışmaları yapıp avans kâr payının dönemler halinde şirketler tarafından dağıtımını seçimlik bir düzenleme şeklinde yapılmıştır (Karyağdı, 2008, s. 355).

APOK'un 59. maddesinde avans kâr payı dağıtımının nasıl ve ne şekilde yapılacağı açıklanmıştır (Aytaç, 1998, s. 81). Bu düzenlemelere göre;

- Avans kâr payı dağıtım konusunda yönetim kuruluna genel kurulca yetki verilir
- Avans kâr payı ödemesi denetim kurulu onayına bağlanmıştır
- Avans kâr payı hesaplamada bilanço kârı esas alınır. Geçmiş yıl zararları ve yedek akçeler mahsup edildikten sonra kalan tutarın yarısı dağıtılabilir.

Görüldüğü üzere ülkemizde uygulanan kâr payı avans uygulamasına en yakın uygulama Almanya'nın uygulamasıdır. Benzer yönler bir hayli fazladır.

3.9.2 Amerika'da Avans Kâr payı Dağıtım Uygulaması

Amerika Birleşik Devleti'nin yönetim ve hukuki yapısı eyalet bazında düzenlenmiş olup şirketler hukuku da her eyaletin kendi oluşturduğu şekildedir. Amerikan Barolar Birliği Şirketler Hukuku Komisyonu (American Bar Association Committee On Corporate Law) tarafından Amerika da bulunan tüm eyaletlerin oluşturacakları şirketler hukukunun temeli için "Model Business Corporation Act" (MBCA) isimli bir düzenleme yapmışlardır (Karyağdı, 2008, s. 355).

Komisyon tarafından hazırlanan MBCA'da kâr payı avansı hakkında düzenleme bulunmamakla beraber kâr payı dağıtım konusunda düzenlemeler yapılmıştır. Amerika'daki kâr payı avans dağıtımının diğer dünya ülkelerinden en önemli farkı yönetim kurulunun tek yetkili merci olmasıdır (Korgun, 1999, s. 24).

3.9.3 İngiltere'de Avans Kâr payı Dağıtım Uygulaması

İngiltere'de şirket tüzüğünde avans kâr payı yapılabilmesi için yönetim kuruluna yetki verilmesi gerekmektedir. Ancak yönetim kuruluna bu konuda bir zorunluluk getirilmemiştir. Şirket tüzüğünde yönetim kuruluna yetki verilmemiş ise bu konuda şirketin yetkili organı genel kuruldur. Genel kurulda alınacak karara göre işlem yapılır.

İngiltere'de Almanya'ya göre yönetim kuruluna avans kâr payı dağıtım ve ödenmesinde daha fazla yetki verilmiştir. Yönetim kurulunun avans kâr payı ödemelerinde

dönem sonunda dağıtılacak kâr tutarını karşılayabilecek kanaatinin oluşması gerekmektedir. Böylelikle yönetim kuruluna insiyatif verilmiş olur (Arslanalp, 2013, s. 55).

3.9.4 Belçika’da Avans Kâr payı Dağıtım Uygulaması

Belçika’da halka açık ve kapalı şirket ayrımı yapılmaksızın bütün şirketler kâr payı avans dağıtımını yapabilmektedir. Avans kâr payı dağıtımında uygulanacak esas ve özellikler özetle aşağıdaki gibidir.

-Önceki dönemin mali tabloları onaylanmadan dağıtım yapılamaz

-Önceki hesap dönemi kapandıktan en az altı ay sonra ödeme yapılabilir.

-İlgili dönem kârını gösteren rapor hazırlanmalı, hazırlanan rapor doğrultusunda iki ay içerisinde yönetim kurulunca karar verilmelidir.

-İngiltere’deki gibi şirket tüzüğünde yönetim kuruluna yetki verilmiş olması gerekmektedir (Arslanalp, 2013, s. 57).

3.9.5 Türkiye’de Kâr Payı Avansı Dağıtım

Türkiye’de kâr payı avansı dağıtımını TTK hükümlerine göre yapılmaktadır. Bu bölümde TTK’na göre kâr payı avansı dağıtımının kapsamı ve dayanağı, kâr payı avansı dağıtımının esasları, hesaplanması ve ödenmesi hakkında bilgi verilecektir.

3.9.5.1 Kâr Payı Avansı Dağıtımının Kapsamı ve Dayanağı

6102 sayılı TTK’ nın 509. maddesinin 3. fıkrasında, 565.maddesinin 2. fıkrasında ve 644.maddesinin 1. fıkrasında SPK’ya tabi olmayan anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde TB tarafından 09.08.2012’de çıkârılan “Kâr Payı Avansı Dağıtımını Hakkında Tebliğ’ uygulanır.

3.9.5.2. Kâr Payı Avansı Dağıtımının Esasları

Şirketin kâr payı avans dağıtımına karar verecek organı genel kuruldur. Yönetim kuruluna bu yetki devredilmez. Kâr payı avansı dağıtılabilmesi için dağıtım yapılacak hesap dönemi için hazırlanan üçer aylık ara finansal tablolara göre kâr elde edilmiş olması gerekmektedir (Kâr Payı Avansı Dağıtımını Hakkında Tebliğ md.5).

Genel kurulda anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde kâr payı avansı dağıtımına kârar verilebilmesi için sermayenin en az yüzde yirmibeşini temsil eden pay sahiplerinin veya temsilcilerinin kurulda yer alması ve salt çoğunluk, limited şirketlerde ise toplantıya katılanların salt çoğunluğu gerekir. Gerekli nisap çoğunluklara uyulmadığı takdir de alınan kararlar hukuken geçersiz olur (Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkında Tebliğ md.6).

Şirketlerde üçer aylık dönemlik finansal tablolara göre dağıtılan kâr payı avansını karşılamaya yetecek tutarda net dönem kârı oluşmayabilir. Bu durumda, kâr payı avansının net dönem kârını aşan kısmı ilk olarak geçen yıldaki serbest yedek akçeden karşılanır. Eğer bu yedek akçeden de karşılanamıyorsa fazla olan tutar şirkete iade edilir (Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkında Tebliğ md.6).

Dönem sonunda kâr payı dağıtımını yapılabilmesi için dönem içinde dağıtılan kâr payı avansı mahsup edilir. Bu işlem yapılmadan kâr payı dağıtımına ve ödenmesine kârar verilemez (Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkında Tebliğ md.6/ 3. fıkra).

3.9.5.3. Kâr Payı Avansı Tutarının Hesaplanması

Kâr payı avansı dağıtımını 01.09.2018 tarihli değişiklikler ile güncellenmiştir. Kâr payı avansı aşağıdaki tabloya göre hesaplanır.

Tablo 1

Kâr Payı Avansı Hesaplama Tablosu

ARA DÖNEM KÂRI
Vergiler(-)
NET ANA DÖNEM KÂRI
Geçmiş Yıl Zararı (Varsa)(-)
1. Tertip Kanuni Yedek Akçeler (-) (1)
İsteğe Bağlı Yedek Akçeler (-)(2)
İntifa Senedi Sahipleri İçin Ayrılan Tutar* (-)
Sözleşmede Ortaklar Dışında Kâra Katılması Öngörülen Diğer Kimseler İçin Ayrılan Tutar (-)
Varsa Daha Önceki Ara Dönemlerde Ödenen Kâr Payı Avansı Tutarı (-)
KÂR PAYI AVANSINA ESAS TEŞKİL EDEN TUTAR

Kâr Payı Avansına Esas Teşkil Eden Tutarın Yarısı (-)
DAĞITILABİLECEK KÂR PAYI AVANSI TUTARI
2. Tertip Kanuni Yedek Akçeler (-) (3)
ÖDENECEK KÂR PAYI AVANSI TUTARI

(-) İndirimleri ifade eder.

(1) Ara dönem kârının %5'i, ödenmiş sermayenin %20'sine ulaşıncaya kadar genel kanuni yedek akçe olarak ayrılır.

(2) Kanunun 521. ve 522. maddelerine istinaden ayrılması gereken tutar belirtilir.

* Sözleşmede hüküm bulunması durumunda yer verilir.

(3) Dağıtılabilecek kâr payı avansı tutarının %10'u 2. tertip yedek akçe olarak ayrılır.

3.9.5.4. Kâr Payı Avansı Tutarının Ödenmesi

Kâr payı avansı dağıtım hakkındaki tebliğin 8. Maddesine göre;

-Kâr payı avansı sözleşmede tersine bir hüküm bulunmuyorsa dağıtım tarihleri itibarıyla ortağın sermaye payı için şirkete yaptığı ödemelerle orantılı olacak şekilde ikinci fıkra hükümleri dikkate alınarak ödenecek,

- Kâr payı avansı, kârdan imtiyazlı payların imtiyazı dikkate alınarak ödenir. İntifa senedi sahiplerine, ortaklıkları nedeniyle dağıtılacak kâr payı avansı hariç olmak üzere yönetim organı üyelerine ve sözleşmede kâra katılması öngörülen ortaklar dışındakidiğer kimselere kâr payı avansı ödenemeyecektir.

3.10. SPK'na Göre Kâr Payı Avansı Dağıtım

Halka açık anonim şirketler SPK'nın düzenlemelerine göre kâr payı avansı dağıtımını yapabilirler.

3.10.1 Kâr Payı Avansı Dağıtımının Kapsamı ve Dayanağı

15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun'un 5 maddesiyle SPK'nun 15. maddesinde

değişiklik yapılması ile halka açık anonim şirketlerde kâr payı avansı uygulanmıştır. Daha sonra, SPK'nın 15/4. maddesine istinaden halka açık anonim şirketlerde avans kâr payı dağıtımı mümkün olmuştur. Ayrıca 23.01.2014 tarih ve 28891 sayılı kâr payı tebliğine göre avans kâr payı dağıtımında usul ve esaslar belirlenmiştir (Çatıkkaş, 2016, s. 441).

3.10.2. Kâr Payı Avansı Dağıtımının Esasları

Kâr payı avansı dağıtımına karar verilebilmesi için yönetim kuruluna genel kurul tarafından yetki vermesi zorunludur. Bu yetki kâr payı avansı dağıtmak isteyen anonim şirketlerin ana sözleşmelerinde bulunmalı ve ilgili hesap dönemiyle sınırlı olmalıdır. Genel kurulun ayrıca söz konusu dönem sonunda yeterli dönem kârı elde edilmemesi veya zarar olması durumunda, dağıtılacak kâr payı avansının söz konusu hesap dönemine ilişkin yıllık finansal durum tablosunda yer alan kâr dağıtımına konu edilebilecek kaynaklardan mahsup edileceği hususunda da karar alması gereklidir (6362 sayılı Kanununun 20. md.)

Yönetim kurulu kâr payı avansını dağıtma veya dağıtmama kararını en geç ara dönem finansal tabloların kamuoyuna açıklandığı tarih itibariyle kamuya duyurmak zorundadır. Kâr payı avansı ortaklar arasında payları oranında eşit olarak dağıtılır. Kâr payı avansı yalnızca ortaklara dağıtılır. İmtiyazlı paylara imtiyaz dikkate alınmadan ödenir. Dönem sonunda kâr payı dağıtımı yapılabilmesi için dönem içinde dağıtılan kâr payı avansı mahsup edilir. Bu işlem yapılmadan kâr payı dağıtımına ve ödenmesine karar verilemez.

3.10.3. Kâr Payı Avansı Tutarının Hesaplanması

23.01.2014 tarih ve 28891 sayılı SPK'nın Kâr Payı Tebliği'nin 20. maddesinde halka açık anonim şirketlerde avans kâr payının nasıl dağıtılacağı belirtilmiştir.

(1) Dağıtılacak kâr payı avansı tutarı, ara dönem finansal tablolarına göre oluşan dönem net kârından TTK'ya ve şirket ana sözleşmesine göre ayrılması zorunlu yedek akçeler ile geçmiş yıllar zararları düşüldükten sonra kalan kısmın yarısını geçemez.

(2) Bir hesap döneminde verilecek toplam kâr payı avansı tutarı;

a) Bir önceki yılda oluşan net dönem kârının yarısından,

b) İlgili ara dönem finansal tablolarında yer alan net dönem kârı hariç kâr dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynaklardan düşük olanı aşamaz.

(3) Aynı hesap döneminde bir defadan daha fazla kâr payı avansı ödemesi

yapılması halinde; sonraki ara dönemlerde ödenecek kâr payı avansları hesaplanırken, önceki ara dönemlerde ödenen kâr payı avanslarının bu maddenin ikinci fıkrasına göre hesaplanan tutardan indirilmesi gerekir.

(4) Önceki hesap dönemlerinde ödenen kâr payı avansları mahsup edilmeden, sonraki hesap dönemlerinde ilave kâr payı avansı verilemeyeceği gibi kâr payı dağıtımını da yapılamaz.

Tablo 2’de avans kar payı dağıtım tablosu verilmiştir.

Tablo 2

Ara Dönem Kâr Payı Avansı Dağıtım Tablosu

Dönem Kârı
Vergiler (-)
Dönem Net Kârı
Geçmiş Yıllar Zararları (-)
Genel Kanuni Yedek Akçe (-)
Net Dağıtılabilir Dönem Kârı
Esas Sözleşmeye Göre Ayrılması Gereken Yedek Akçe (-)
İmtiyazlı Pay Sahipleri İçin Ayrılan Tutar (-)
Kâr Payı Avansı Dağıtımına Esas Tutar
Dağıtılacak Kâr Payı Avansı Tutarı
Daha Önceki Ara Dönemlerde Dağıtılan Kâr Payı Avansı Tutarı (-)
Genel Kanuni Yedek Akçe
Avans Dağıtımını Sonrası Kalan Net Ara Dönem Kârı

3.11. Kurumlar Vergisi

Kurumlar vergisi mükelleflerinin büyük çoğunluğunu, ortaklarının sorumlulukları koydukları sermaye ile sınırlı bulunan sermaye şirketleri oluşturmaktadır. 6102 sayılı TTK hükümlerine göre kurulmuş olan anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ile benzer nitelikteki yabancı kurumlar sermaye şirkettir. Anonim ve limited şirket kazançlarının tamamı kurumlar vergisine tabidir. Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde, kurumlar vergisi mükellefiyeti komanditer ortağın sermaye payına yöneliktir. Şirketin vergiye tabi kazancından komanditer ortakların payına isabet eden kısmı kurumlar vergisine, komandite ortaklara isabet eden kısmı bu ortaklarca beyan edilmek suretiyle gelir vergisine tabidir. TTK’da sayılan kollektif ve komandit şirketler şahıs şirketleri olarak nitelendirilmeleri nedeniyle kurumlar vergisi mükellefi değildirler. Kollektif ve komandit şirketlerin gelir vergisi mükellefiyetleri de yoktur. Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK)’nun uygulanmasında, Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi fonlar ile bu fonlara benzer yabancı fonlar da sermaye şirketi sayılmaktadır (Arpacı, 2010, s. 168).

Şirketlerin hesap dönemi sonlarında oluşan ticari kârları vergi kanunlarına göre düzenlenerek mali kâr hesaplanmaktadır. Mali kâr üzerinden ödenecek kurumlar vergisi karşılığı ve ayrılması gereken yedek akçeler ayrıldıktan sonra kâr dağıtımı yapılabilmektedir. Örtülü kazanç konusuyla ilgili düzenlemelerdeki amaçlardan biri; şirketin mal varlığı ile şirket ortakları ve sahiplerinin mal varlığının, muhasebenin temel kavramlarından biri olan kişilik ilkesi uyarınca birbirinden ayrılması ve kurum kazancının kurumlar vergisine tabi tutulmadan dağıtılmasının önüne geçilmesidir (Gücenme, Gençoğlu ve Ertan, 2012, s. 88).

3.12. Yedekler

Sermaye şirketlerince TTK, kurumların özel kanunları veya ana sözleşme ve genel kurul kararları uyarınca, ortaklığın mali yapısını kuvvetlendirmek, pay sahiplerine düzenli ve belirli bir oranda kâr dağıtabilmek veya buna benzer amaçları gerçekleştirmek için dönem kârları üzerinden yedekler ayrılmaktadır. Yasal yedekler ve diğer yedekler olarak iki grupta özetlenebilecek olan bu yedeklerin gelecek yıllarda belirli amaçlarla kullanılmaları söz konusu olmaktadır.

Yedek akçe ayırımında üçlü bir sınıflandırma mevcuttur.

1-Yasal Yedek Akçe; TTK md. 519’da belirtilen şekilde yasal mevzuat gereğince ayrılan yedek akçedir.

2-İsteğe Bağlı Yedek Akçe; TTK md. 521 ve 522’de belirtilen şekilde şirketin ana sözleşmesi gereği ayrılan yedek akçedir.

3-Olağanüstü Yedek Akçe; TTK md. 523’e göre yasal yedek akçeler ve esas sözleşmede öngörülen isteğe bağlı yedek akçeler ayrılmadan pay sahiplerine dağıtılmak istenen kâr payı tespit edilemez. Bu hüküm çerçevesinde zorunlu ayrılacak akçelerden sonra genel kurul kararıyla ayrılması gereken yedekler akçeler olağanüstü akçeler sınıfına girmektedir (Haftacı, 2012, s.180-181).

3.13. Dağıtılabilir Kâr

Anonim ortaklığın önceki yıl ve son muhasebe döneminde sağlanan kârlarından kanun ve ana sözleşme hükümleri uyarınca dağıtacağı kısımlar “Dağıtılacak Kârlar” olarak tanımlanabilir. Genellikle kuruculara, intifa senedi sahiplerine, yönetim kuruluna, hizmetlilere ve pay sahiplerine kârın belirli bir kısmının dağıtımı söz konusu olabilmektedir. Ortaklığın elde ettiği kârın dağıtımında TTK’nın ve ana sözleşmenin kâr dağıtımına ilişkin hükümlerine uyulması zorunludur.

3.14. Gelir Vergisi Kesintisi

KVK 7. ve 8. maddelerinde kurumlar vergisi'nden muaf veya müstesna tutulan kazançlar belirtilmiş bulunmaktadır. Gelir Vergisi Kanunu (GVK) 94'ncü maddesi, birinci fıkrası 8 numaralı bendinde ise kurumların kurumlar vergisi'ne tabi olmayan kazançlarının (İştirak kazançları ile yabancı memleketlerde elde edilen kazançlar hariç) gelir vergisi kesintisine tabi tutulacağı hükmü yer almıştır. Ancak ihraç kanunlarına veya devletin kanunların verdiği yetkiye dayanarak atfettiği sözleşmelere göre mevcut ve çıkacak vergilerden muaflığı kabul edilmiş olan menkul kıymetlerin temettü, faiz ve ikramiyeleri dağıtılmadıkça gelir vergisi kesintisi yapılmayacaktır. Kurumlar vergisi'nden muaf olan diğer kazançlar dağıtılsın veya dağıtılmasın gelir vergisi kesintisine tabi bulunmaktadır. Söz konusu gelir vergisi kesintisi, kurumların kurumlar vergisi beyannamelerini vermeleri gereken süre içinde yapılarak, muhtasar beyanname ile beyan edilmek durumundadır. Tahakkuk eden bu vergi, kazançların dağıtılmaması halinde üç eşit taksitte ödenebilmektedir. Bu taksit ödemelerinden ilki, beyanname verme süresi içinde, diğerleri kurumlar vergisi'nin ikinci ve üçüncü taksitlerini ödeme dönemleri içinde yapılabilmektedir (KVK. Md. 7-8).

Kurumlar vergisinden istisna edilmiş bu kazançların ortaklara dağıtılmamış olması durumunda kaynakta kesilecek olan gelir vergisi'nin oranı % 20'dir. Söz konusu kazançlar

gerçek kişi ortaklara dağıtıldığında bu kesinti oranı % 25'e dar mükellef ortaklara dağıtıldığında % 52'ye tamamlanmaktadır. İhracatı ve döviz girdilerinin arttırılmasını teşvik etmek amacıyla kurumlar vergisi'nden istisna edilmiş bulunan bu kazançların, hiç kâr dağıtımı yapılmaması durumunda da % 20 gelir vergisi kesintisine tabi tutulması, vergi teşvikinin oranını ve bununla bağlantılı olarak etkinliğini azaltmış olmaktadır (Erdamar, 1984, s. 45).

3.15. Kârın Dağıtımı

Anonim Şirketlerde kâr dağıtımı için yerine getirilmesi gereken zorunlu ve yasal yükümlülükler bulunmaktadır. Anonim şirketlerin kâr dağıtımı yaparken uymak zorunda olduğu yükümlülükler; TTK, KVK, GVK, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve Şirket Ana Sözleşmesidir.

3.16.Kâr Dağıtım Tablosu

Kâr Dağıtım Tablosunda bulunan kalemler (Demirağ, 2017, s. 1):

- **Dönem Kârı;** Gelir tablosunda belirtilen vergi ve yasal yükümlülüklerden önceki kârdır. Gelir tablosunda “Dönem Kârı veya Zararı” hesabının bakiyesi olan dönem kârı ticari kâr olarak da isimlendirilir. Ticari kâr, TTK hükümlerine göre oluşan kârdır. Vergi kanunlarına göre oluşan ve verginin hesaplanmasına esas olan kâr mali kârdır. Kâr dağıtım tablosunda ticari kâra esas alanır.

- **Dönem Kârına Eklenecek Unsurlar;**

- Değerleme farkları
- Özsermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faizler
- Sermaye şirketlerinde dağıtılan örtülü kazanç
- Ayrılan ihtiyati akçeler
- Kurumlar vergisi para cezaları, gecikme zamları, faiz
- Vergiden bağışık kazançlara ilişkin giderler
- VUK'na göre fazla ayrılan amortisman veya karşılıklar
- Vadeli ek Reeskont giderleri
- Kıdem tazminatları karşılıkları
- Ödenmeyen SSK primleri
- Yenileme fonları

- Sigorta tazminatları
- Yasal tutarları aşan bağış ve yardımlar
- Kabul edilmeyen taşıt giderleri
- Dağıtılan maliyet artış fonu
- Dağıtılan maddi duran varlıklar değer artış fonu
- Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme artışları
- Amacı aşan iş seyahat giderleri
- Belgelendirilemeyen giderler
- Dağıtılan iştirak ve gayrimenkul satış kazançları
- Finansman giderleri
- Menkul kıymet satış zararları
- Maliyet artış fonu

- **Dönem Kârından İndirilecek Unsurlar**

- Geçmiş yıllar mali zararları
- Yurtdışı faaliyetlerinden kaynaklı zararlar
- Götürü ihracat giderleri

- **Ödenecek Vergi ve Yasal Yükümlülükler:** Mali kâr üzerinden hesaplanan vergi ve diğer yasal yükümlülükleri kapsar. Bilançoda yer alan “370 Dönem Kârı ve Diğer Yasal Yükümlülük Kârşılıkları” hesabının bakiyesidir.

- **Geçmiş Yıllar Zararı:** Zarar edilmiş geçmiş faaliyet dönemlerinden gelen geçmiş yıllar zararlarını ifade eder. Geçmiş yıllar zararları “580 Geçmiş Yıllar Zararları” hesabında izlenir. TTK’nın kâr payını düzenleyen 509. maddesine göre kâr payı ancak net dönem kârından ve serbest yedek akçelerden dağıtılabılır. Buna göre geçmiş yıllardan gelen zararlar, dönem net kârından düşüldükten sonra dağıtılabılır dönem net kârı rakamına ulaşılır.

- **Birinci Tertip Yasal Yedek Akçe:** Yıllık kârın yüzde beşi, şirketin ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşınca kadar ayrılması zorunlu olan yedekler birinci tertip yasal yedek akçe olarak adlandırılır (TTK, md.519).

- **İşletmede Bırakılması ve Tasarrufu Zorunlu Fonlar:** İşletmenin mali yapısını güçlendirmek amacıyla oluşturulan ve ilgili mevzuat uyarınca dönem kârından ayrılacak ihtiyat ve karşılıklar ile finansman fonu ve yenileme fonu gibi fonlardır (Altaş, 2013, s. 120).

- **Ortaklara Birinci Temettü:** Ortaklara birinci temettü, işletmenin ödenmiş

sermayesi üzerinden ilgili yasa hükmü ve esas sözleşme gereğince dağıtılacak temettüdür.

- **Personele Temettü:** Genel kurul tarafından personele dağıtılması kararlaştırılan temettüdür. Genel kurulca karar alındıktan sonra personele temettü dağıtılabilir. Bu karara göre, dağıtılabilir dönem net kârından ortaklara birinci temettü payı düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden ve genel kurulca belirlenen oranda ödenecek temettü hesaplanır. Personele ödenecek temettü “335 Personele Borçlar” hesabında izlenir (Karaca, Çetiner, 2014, s. 175).

- **Yönetim Kuruluna Temettü:** Genel kurulda alınan karar uyarınca yönetim kurulu üyelerine dağıtılması kararlaştırılan kâr paylarını kapsar. Yönetim kuruluna temettü dağıtılabilmesi için genel kurulun karar alması şart koşulmuştur. Yönetim kuruluna temettü ayrılabilmesi için öncelikle dönem net kârından birinci temettü ve personele temettü ayrılması gerekir. Daha sonra kalan kâr üzerinden yönetim kuruluna temettü dağıtılabilir (Sağlam ve Şengel, 2012, s. 119).

- **Ortaklara İkinci Temettü:** Ayrılması zorunlu olmayıp genel kurulun aldığı karar doğrultusunda ayrılabilir temettüdür. Genel kurul ortaklara ikinci temettü dağıtım yönünde karar alırsa; ortaklara birinci temettü, personele temettü, yönetim kuruluna temettü ayrıldıktan sonra kalan tutar üzerinden ayrılacaktır. Birinci temettü TTK’ dan dolayı zorunlu olarak yapılırken, ortaklara ikinci temettü zorunlu olmayıp yalnızca şirket genel kurulunun alacağı karara göre yapılmaktadır (Akdoğan, 2012, s. 121).

- **İkinci Tertip Yasal Yedek Akçe:** TTK'daki ilgili hüküm uyarınca ortaklara dağıtılması kararlaştırılan toplam kârdan ödenmiş sermayenin yüzde 5'i tutarındaki birinci temettü tutarı ayrıldıktan sonra kalan dağıtılacak kârın yüzde 10'u oranında ikinci tertip yasal yedek akçe ayrılması gerekmektedir (TTK, md.519-2/c). Dağıtılabilir kârdan birinci temettü tutarı düşüldükten sonra kalan tutar, ikinci tertip yasal yedek akçenin matrahını oluşturur. Kalan tutarın yani bu matrahın yüzde onu "ikinci tertip yedek akçe" olarak ayrılacaktır. Kanun hükmüne göre, pay sahipleri ile kâra katılan diğer kişilere dağıtılması kararlaştırılmış olan kısmın (ortaklar ve diğer kimselere dağıtımına karar verilen kârın tamamından) yüzde onu ikinci tertip yedek akçe olarak ayrılacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta; birinci temettü dağıtım yönünde karar alınmışsa ikinci tertip yedek akçe ayrılma sürecinin başlayacağıdır. Kısaca; ana sözleşmede birinci temettü dağıtım kararlaştırılmışsa ikinci tertip yedek akçe ayrılması kaçınılmazdır.

- **Statü Yedekleri:** Şirket esas sözleşme hükümleri uyarınca ayrılması gereken yedekleri kapsar. 6102 sayılı TTK'da ihtiyari yedek akçe yerine şirketin kendi isteği ile

ayırıldığı yedek akçe ibaresine yer verilmiştir. Yedek akçeye yıllık kârın yüzde beşinden fazla bir tutarın ayrılacağı ve yedek akçenin ödenmiş sermayenin yüzde yirmisini aşabileceğine dair ana sözleşmeye hüküm yazılabilir. Ana sözleşme ile başka yedek akçe ayrılması da öngörülebilir ve bunların özgülenme amacıyla harcanma şekilleri ve şartları belirlenebilir (TTK, md. 521). Esas sözleşmeye hüküm konulması suretiyle, müstahdem ve işçiler için kurulacak yardım sandıkları veya yardım teşkilatının idamesi amacıyla yedek akçe ayrılabilir.

- **Statüye bağlı yedek akçeler:** İşletmenin kuruluş statülerinde yer alan, elde edebilecekleri kârın dağıtılmasını izleyen hükümlere göre ayrılması mecburi olan yedeklerdir. Bu tür yedek akçeleri ayırma zorunluluğu şirketin esas sözleşmesindeki hükümlerden kaynaklanmaktadır. “541 Statü Yedekleri” hesabında izlenir.

- **Olağanüstü Yedekler:** Sermaye şirketlerinde genel kurul tarafından olağanüstü durumlar dikkate alınarak ayrılmasına karar verilen ve dağıtım dışı kalan kârlardır. “542 Olağanüstü Yedekler” hesabında izlenir.

- **Diğer Yedekler:** Genel kurul kararıyla ayrılan diğer yedeklerdir. “548 Diğer Kâr Yedekleri” hesabında izlenir.

- **Özel Fonlar:** Çeşitli mevzuat hükümleri gereği işletmede bırakılan fonlardır. Örneğin; kooperatif ana sözleşmesinde, gerek kooperatifin memurları ve işçileri gerekse kooperatifin ortakları için yardım kuruluşları oluşturmak ve bunları işletmek amacıyla yardım fonları kurulması ve bu amaçla kârdan pay ayrılması mümkündür.

- **Hisse Başına Kâr;** Dağıtıma konu olan kâr tutarından her bir hisse başına düşen paydır. 1 Sıra No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT)’nde, hisse başına kâr oranının nasıl hesaplanacağı konusunda bir açıklama yapılmamıştır.

- **Hisse Başına Temettü;** Hisse başına temettü dağıtılan kârdan pay alanlara düşen kısımdır. İşletmenin sermayesi farklı nitelikteki hisselerle bölünmüş olabilir. Bu durumda her hisse grubu ile ilgili hisse başına düşen kâr payı ayrı gösterilmelidir.

3.17. Kâr Dağıtım Tablosu Düzenleme Kuralları

1 Seri No’lu MSUGT’ye göre kâr dağıtım tablosunun düzenleme kuralları aşağıdaki gibidir;

- Kâr dağıtım tablosu dönem kârından yapılacak dağıtım ile geçmiş yıllarda ayrılmış yedeklerden yapılan dağıtımı ayrı ayrı gösterecek şekilde düzenlenir.

- Kâr dağıtım tablosunda ödenecek vergiler ve yasal yükümlülükler, ayrılan birinci tertip ve ikinci tertip yasal yedek akçeler, ortaklara ödenecek olan birinci temettü ve ikinci temettü, personele ve yönetim kuruluna ödenecek olan temettü, statü yedekleri, olağanüstü yedekler, diğer yedekler açıkça gösterilir.

- Dönem kârının dağıtılmasında imtiyazlı payların bulunması halinde imtiyazlı ve adi hisse senetlerine ödenen kâr payları ayrı ayrı gösterilir.

- Katılma intifa senedi, kâra iştirakli tahvil ile kâr ve zarar ortaklığı belgesi ihraç edilmesi nedeniyle, bu senet sahiplerine mevzuat hükümleri çerçevesinde ödenen paylar da kâr dağıtım tablosunda ayrıca gösterilir.

- Kâr dağıtım tablosu düzenlenirken önceki cari dönem verileri karşılaştırmalı olarak düzenlenir.

Tablo 3'de MSUGT'ye göre düzenlenen Kâr Dağıtım Tablosu örneği görülmektedir.

Tablo 3

Kâr Dağıtım Tablosu

A- Dönem Kârının Dağıtımı	Önceki Dönem	Cari Dönem
1) Dönem Kârı		
2) Ödenecek Vergi ve Yasal Yükümlülükler (-)		
-Kurumlar Vergisi, -Gelir Vergisi Tevkifatı		
Net Dönem Kârı		
3) Geçmiş Yıl Zararı (-)		
4) Birinci Tertip Yasal Yedek Akçe (-)		
5) İşletmede Bırakılan Zorunlu Yasal Fonlar (-)		
Dağıtılabilir Net Dönem Kârı		

-
- 6) Ortaklara Birinci Temettü (-)
  - 7) Personele Temettü (-)
  - 8) Yönetim Kuruluna Temettü (-)
  - 9) Ortaklara İkinci Temettü (-)
  - 10) İkinci Tertip Yasal Yedek Akçe (-)
  - 11) Statü Yedekleri (-)
  - 12) Olağanüstü Yedekler (-)
  - 13) Diğer Yedekler (-)
  - 14) Özel Fonlar (-)
-

B- Yedeklerden Dağıtım

- 1) Dağıtılan Yedekler
  - 2) İkinci Tertip Yasal Yedekler
  - 3) Ortaklara Pay
  - Adi Hisse Senedi Sahiplerine
  - 4) Personele Pay
  - 5) Yönetim Kuruluna Pay
-

C- Hisse Başına Kâr

- Adi Hisse Senedi Sahiplerine (Tl %)
-

D- Hisse Başına Temettü

- Adı Hisse Senedi Sahiplerine (Tl %)
-

3.18. Kâr Dağıtımının Vergilendirilmesi

Ticari kâr işletmenin bilançosunda görülen kâr olarak tanımlanabilir. Ticari kâr vergi yasalarımıza göre verginin hesaplanmasında esas alınmaz, mali kâr vergi yasalarımız için esas alınan kârdır. Ticari kâr; TTK hükümleri ve muhasebe genel ilkelerine göre hesaplanan kârdır. Vergi mevzuatı hükümleri uygulanabilen, üzerinden vergi, hesaplanabilen kâr mali kârdır ve vergi kârı olarakda tanımlanır (Saban ve Köse, 2017,s.3).

Kurumların mali kâr tespitinde KVK 13. maddesinde yer alan, kurum kazancının tespit edilmesinde GVK safi kazanç tespit edilmesindeki hükümleri dikkate alacaklardır. Buna göre kurum hasılatından GVK 40. maddesinde belirtilen giderle birlikte, KVK 14. maddesinde belirtilen giderler hasılatından indirilebilecektir. Öte yandan KVK 15. maddesinde belirtilen giderler ve indirimler kurum kazancının belirlenmesinde hasılatından indirilmeyecektir. Mali kâra ulaşmak için; ticari kazançta yapılacak ilave ve indirimler sonucu mali kâr tesbit edilip ödenmesi gereken vergiler için karşılıklar ayrılacaktır. (Saban ve Köse, 2017, s. 3).

BÖLÜM IV

ÖRNEK UYGULAMA

Tez çalışmasının bu bölümünde halka açık olmayan ve halka açık olan anonim şirketlerde kâr dağıtımını, vergilendirilmesi ve muhasebeleştirilmesi örnek uygulamalar ile açıklanmaktadır.

4.1.Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım Uygulaması ve Muhasebe Kayıtları

Örnek: BALİ A.Ş. halka açık olmayan bir anonim şirkettir. Bali A.Ş.’nin 01.01.2017 – 30.06.2017 altı aylık ara dönem için hesaplanantıcarı kârı 2.000.000 TL’dir. Bu dönem için 150.000 TL tutarında kanunen kabul edilmeyen gider olduğu hesaplanmıştır. İlgili dönemde ödenmiş geçici vergiler 25.000 TL, kesinti yoluyla ödenen vergi 20.000 TL’dir. 31.12.2016 tarihli dönem sonu bilançosunun özkaynaklar bölümüne ait bilgiler Tablo 4’te olduğu gibidir.

Tablo 4

31.12.2016 Tarihli Bilanço Özeti

Öz Kaynaklar Toplamı		3.000.000
Ödenmiş Sermaye		3.000.000
<i>Sermaye</i>	<i>3.000.000</i>	
Kâr Yedekleri		250.000
<i>Yasal Yedekler</i>	<i>150.000</i>	
<i>-I. Tertip Yasal Yedek Akçe: 80.000</i>		
<i>- II. Tertip Yasal Yedek Akçe: 70.000</i>		
<i>Olağanüstü Yedekler</i>	<i>100.000</i>	
Dönem Net Zararı		250.000

30.06.2017 tarihli ara dönem finansal tablo bilgilerine göre kâr payı avansı tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Tablo 5*Ara Dönem Kâr Payı Avansı Hesaplama Tablosu*

1 Ara Dönem Kârı (01.01.2017– 30.06.2017)	2.000.000
İndirilecekler	(713.250)
<i>Geçmiş Yıllar Zararları (-)</i>	<i>250.000</i>
<i>Kurumlar Vergisi (-)</i>	<i>335.000</i>
<i>Gelir Vergisi Kesintileri (-)</i>	<i>25.000</i>
<i>Diğer Vergi ve Yükümlülükler (-)</i>	<i>20.000</i>
<i>1.Tertip Yasal Yedek Akçeler</i>	<i>83.250</i>
<i>[(2.000.000 – 335.000)*%5]</i>	
Kâr Payı Avansına Esas Teşkil Eden Tutar	1.286.750
<i>Kâr Payı Avansına Esas Teşkil Eden Tutarın Yarısı (-)</i>	<i>(643.375)</i>
<i>(1.286.750/2)</i>	
Dağıtılabilecek Kâr Payı Avansı	643.375
<i>II. Tertip Kanuni Yedek Akçeler (-) (643.375x%10)</i>	<i>(64.337,5)</i>
Ödenecek Avans Kâr Payı (636.250 – 63.625)	579.037,5

İlgili döneme ait kurumlar vergisinin hesaplanması:

Ticari Kâr	2.000.000
Kanunen kabul edilmeyen giderler	150.000
Mali Kâr	2.150.000
Geçmiş Yıllar Zararları (-)	250.000
Dönem Safi Kurum Kazancı	1.900.000
Kurumlar Vergisi (1.900.000*%20)	380.000
Mahsup Edilecek Vergiler	45.000
- Geçici vergi: 25.000	
- Yıl içinde kesinti yoluyla ödenen vergiler:20.000	
Ödenmesi Gereken Kurumlar Vergisi	335.000

1- Kar payı avansının tahakkuk ettirilmesi muhasebe kaydı;

20.07.2017		
198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar		579.037,50
198.01 Ortaklara Verilen Avans Kar Payları		
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar		86.855,63
- Gelir Vergisi Stopajı (579.037,50*%15)		
331 Ortaklara Borçlar		492.181,87
- Kar Payı Avansı Borçları		

Kar payı avansı hesaplanırken yedek akçeler hesaplamaaya dahil edilir ancak yedek akçelerin dönem sonunda kesinleşen kar üzerinden ayrılması gerektiğinden muhasebe kaydında yer verilmez. Ortaklara dağıtılacak olan avans kar payları 198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabına eklenecek ortaklara verilen avans kar payları yardımcı hesabında izlenebilir.

Şirket ortaklarına dağıtılacak kardan %15 gelir vergisi kesintisi yapıp, 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar hesabına kaydedilmiştir. GVK 94. Maddesi ve KVK 15. ve 30. Maddesine istinaden kesilen 86.855,63 TL kesinti vergi dairesine yatırılmak üzere hesaba kaydedilmiştir. Tahakkuk eden kar payı avansı dönem sonu finansal tabloları sonucu oluşan net kardan mahsup işlemi yapılarak açık olan hesaplar kapatılır. Ancak dönem karı dağıtılan kar payı avansını karşılamayacak olursa Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkında Tebliğin 6. Maddesi uyarınca geri çağrılacak ve KVK md.13'te belirtildiği şekilde transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç hükümlerinin uygulanması gerekecektir (Çatıkkaş ve Çelikdemir, 2016:450).

2- Tahakkuk eden kar payı avansının banka yoluyla ortaklara ödenmesi

	25.07.2017		
331 Ortaklara Borçlar		492.181,87	
-Kar Payı Avansı Borçları			
102 Bankalar			492.181,87
Kar payı avansının ödenmesi			

3- Geçici vergiler üçer aylık dönemlerin bitiminden sonraki en geç ikinci ayın 14. günü akşamına kadar beyan edilip 17. günü akşamına kadar ödenmesi gerekir. Aşağıda beyan verdiğimiz tarihteki muhasebe kaydı yer almaktadır.

	14.08.2017		
193 Peşin Öd. Vergiler ve Fonlar		335.000,00	
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar			335.000,00
-Geçici vergi ödemesi			

4- Geçici verginin bankaya ödenmesi durumunda aşağıdaki muhasebe kaydı yapılır.

	17.08.2017		
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar		335.000,00	
102 Bankalar			335.000,00
-Geçici vergi ödemesi			

5- Kar payı avansı üzerinden hesaplanan gelir vergisi stopajının banka yoluyla vergi dairesine ödemesi yapılmıştır. Muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir.

	20.08.2017			
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar			86.855,63	
102 Bankalar				86.855,63
-Geli rvergisi stopaj ödemesi				

Örneğimizin buradan sonraki bölümünde iki farklı varsayım ile devam edeceğiz. Birinci varsayımda dönem sonunda oluşan kar, dağıtılan avans kar payını mahsup etmeye yetebiliyorken ikinci varsayımda dönem sonu kar, avans kar payını mahsup etmeye yetmeyecektir. İkinci varsayımda karşılanamayan kısım için geri çağırılma söz konusu olacaktır.

Tablo 6

2017 Yılı Dönem sonu Bilgileri

	1. Varsayım	2. Varsayım
2017 Yılı Dönem Sonu Kârı	2.500.000	1.100.000
Kanunen kabul edilmeyen giderler	200.000	200.000
Geçmiş Yıllar Zararları	250.000	250.000
Dönem içinde ödenen geçici vergi	175.000	185.000
Kesinti yoluyla ödenen vergi	20.000	30.000

Tablo 6'da görüldüğü gibi birinci varsayımda BALİ A.Ş.'nin 01.01.2017-31.12.2017 dönemine ait kârı 2.500.000 TL'dir. Şirketin aynı dönemde kanunen kabul edilmeyen giderleri 200.000 TL, ara dönemde ödenmiş geçici vergi tutarı 175.000 TL, kesinti yoluyla ödenmiş vergi tutarı 20.000 TL ve geçmiş yıllar zararları 250.000 TL'dir. İkinci varsayımda ise dönem karı 1.100.000 TL, ödenen geçici vergi 185.000 TL, Kesinti yoluyla ödenen vergi 30.000 TL olarak verilirken diğer bilgiler birinci varsayımda olduğu gibidir.

Tablo 7'de iki varsayım için verilen 31.12.2017 dönem sonu bilgilerine göre hesaplanan vergi tutarı görülmektedir.

Tablo 7*Her İki Varsayım İçin 2017 Yılı Kurumlar Vergisi Hesaplama Tablosu*

	1.Varsayım	2.Varsayım
1 Ticari Kâr	2.500.000	1.100.000
2 Kanunen Kabul edilmeyen giderler	200.000	200.000
3 Kâr(1+2)	2.700.000	1.300.000
4 Geçmiş Yıl Zararları	250.000	250.000
5 Dönem Safi Kurum Kazancı{(3)-(4)}	2.450.000	1.050.000
6 Kurumlar Vergisi{(5)*%20}	490.000	210.000

6- Dönem içinde kesintiler sonucu ödenen vergiler ilgili hesaba aktarılır.

1.Varsayımına göre;

31.12.2017			
371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler		195.000	
193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar			195.000

2.Varsayımına göre;

31.12.2017			
136 Diğer Çeşitli Alacaklar -İadesi Alınacak Kurumlar Vergisi ve Geçici Vergi		5.000	
371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler		210.000	
193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar			215.000

Yıl içinde peşin ödenen vergilerin yılsonunda ödenecek vergiden fazla olması durumunda, fazla ödenen tutarın iadesi için 136 Diğer çeşitli alacaklar hesabına kayıt yapılır.

7-Kurumlar vergisi için 2017 yılı sonucu dönem karı üzerinden karşılık ayrılmasına ilişkin muhasebe kaydı.

1. Varsayıma göre;

31.12.2017			
691 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		490.000	
	370 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		490.000

2. Varsayıma göre;

31.12.2017			
691 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		210.000	
	370 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		210.000

8- 2017 yılı için vergiden sonraki karı gösteren muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir.*1. Varsayıma göre;*

31.12.2017			
690 Dönem Karı Veya Zararı		2.500.000	
	691 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		490.000
	692 Dönem Net Karı veya Zararı		2.010.000

2. Varsayıma göre;

31.12.2017			
690 Dönem Karı Veya Zararı		1.100.000	
	691 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		210.000
	692 Dönem Net Karı veya Zararı		890.000

9-Dönem net karının bilançoya aktarılması.*1. Varsayıma göre;*

31.12.2017			
692 Dönem Net Karı veya Zararı		2.010.000	
	590 Dönem Net Karı		2.010.000

2. Varsayıma göre;

		31.12.2017	
692 Dönem Net Karı veya Zararı			890.000
	590 Dönem Net Karı		890.000

10-31.12.2017 tarihi itibarıyla her iki varsayım için bilanço bilgileri

Tablo 8*Her İki Varsayım İçin 2017 Yılı Dönem sonu Bilgileri*

31.12.2017	1.Varsayım	2.Varsayım
Borç ve Gider Karşılıkları	295.000	0,00
*İadesi Alınacak Kurumlar Vergisi ve Geçici Vergi	-	5.000
*Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları	490.000	210.000
*Dönem Kârının Peşin Öd.Vergi ve DiğerYükümlülükleri (-)	195.000	215.000
ÖZKAYNAKLAR	5.010.000	3.890.000
ÖdenmişSermaye	3.000.000	3.000.000
*Sermaye: 3.000.000		
KârYedekleri	250.000	250.000
*Yasal Yedekler:150.000		
*I. TertipYasalYedekAkçe: 80.000		
*II. TertipYasalYedekAkçe: 70.000		
*Olağanüstü Yedekler:100.000		
GeçmişYıllarZararları (2016 yılı)	250.000	250.000
Dönem Net Kârı	2.010.000	890.000

11- 2017 yılı sonunda 198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabına eklenen Ortaklara Verilen Avans Kar Payları yardımcı hesabının 543 Avans Kar Payı Karşılıkları hesabına aktarılması gerekir. Böylece dönem sonundaki karın bir kısmının yıl içinde dağıtılmış olarak aktifteki karşılığı gösterilmiş olacaktır.

31.12.2017			
543 Avans Kar Payı Karşılıkları		579.037,50	
	198 Ortaklara Verilen Avans Kar Payları		579.037,50

12- 2018 yılı itibariyle 590 Dönem Net Karı hesabı 570 Geçmiş yıllar karları hesabına aktarılarak kapatılır.

1. Varsayıma göre;

01.01.2018			
590 Dönem Net Karı		2.010.000	
	570 Geçmiş Yıllar Karları		2.010.000

2. Varsayıma göre;

01.01.2018			
590 Dönem Net Karı		890.000	
	570 Geçmiş Yıllar Karları		890.000

Tablo 9’da her iki varsayıma göre 2017 dönemi kâr dağıtım tablosu verilmiştir. Tabloyu birinci varsayıma göre özetleyecek olursak; şirket ortaklarına ödeme yapılacak brüt tutar 1.508.550 TL, gelir vergisi kesintisi 226.282,50 TL ve net temettü miktarı 1.282.267,50 TL olarak hesaplanmıştır. Şirkette 30.06.2017 tarihli finansal tablolara göre dönem içerisinde kar payı avansı dağıtımı yapılmıştır. 20.07.2017 tarihinde avans kar payı dağıtımı için hesaplanan brüt tutar 579.037,50 TL, gelir vergisi kesinti tutarı ise 86.855,63TL olarak hesaplanmıştır. Brüt tutardan gelir vergisi kesintisi düşüldükten sonra kalan net 492.181,87 TL şirket ortaklarına avans kar payı olarak ödenmiştir.

2017 yılı dönem karına göre hesaplanan net temettü tutarından daha önce ödenen kar payı avansı mahsup edildiğinde ödenecek net temettü;

$$1.282.267,50 - 492.181,87 = 790.085,63 \text{ TL, gelir vergisi kesintisi ise}$$

$$226.282,50 - 86.855,63 = 139.426,87 \text{ TL olarak hesaplanmıştır.}$$

Tablo 9*Her İki Varsayım İçin 2017 Yılı Kar Dağıtım Tablosu*

	1.Varsayım	2.Varsayım
1 Ticari Kazanç	2.500.000	1.100.000
2 Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler	200.000	200.000
3 Geçmiş Yıl Zararları (-)	250.000	250.000
4 Kurumlar Vergisi Matrahı {(1) + (2) - (3)}	2.450.000	1.050.000
5 Kurumlar Vergisi {(4) x %20}	490.000	210.000
6 Vergi Sonrası Kâr {(1) - (5)}	2.010.000	890.000
7 Birinci Tertip Yedek Akçe {(6) x %5}	100.500	44.500
8 Birinci Temettü (3.000.000 x %5)	150.000	150.000
9 Geçmiş Yıl Zararları	250.000	250.000
10 Dağıtılabilir Kâr {(6) - (7) - (8) - (9)}	1.509.500	445.500
11 İkinci Tertip Yedek Akçe (10 x %10)	150.950	44.550
12 İkinci Temettü (10 - 11)	1.358.550	400.950
13 Brüt Temettü (8 + 12)	1.508.550	550.950
14 Nakdi Kâr Dağıtım Stopajı (13 x %15)	226.282,50	82.642,50
15 Net Temettü (13 - 14)	1.282.267,50	468.307,50

Yukarıdaki tablo ikinci varsayımı dikkate alınarak özetlenecek olursa; 2017 yılı dönem karından şirket ortaklarına ödeme yapılacak brüt temettü tutarı 550.950 TL, gelir vergisi kesintisi 82.642,50 TL ve net temettü de 468.307,50 TL olarak hesaplanmıştır. Bu durumda, dönem içinde hesaplanan brüt kar payı avansı tutarı 2017 yılı dönem karı üzerinden hesaplanan brüt temettü tutarından (579.037,50- 550.950=28.087,50 TL) fazladır. Bu durumda fazlalık tutarı ilk olarak bir önceki yılın bilançosundaki serbest yedek akçelerden mahsup edilir, eğer serbest yedek akçeler bu tutarı karşılamaya yetmez ise, kar payı avans dağıtım hakkındaki tebliğin 6. maddesi uyarınca şirket yönetiminin ihtarıyla fazla ödeme yapılan kar payı avansları geri çağrılır.

Örnekte, 30.06.2017 ara dönem bilançosuna göre dağıtılan kar payı avansı tutarı ile 31.12.2017 dönem sonu bilançosuna göre hesaplanan kar tutarı arasındaki fark olan 28.087,50 TL olağanüstü yedeklerle karşılanmıştır. Kar payı avans dağıtım hakkındaki tebliğe göre fazla ödenen kar payı avansı serbest yedeklerle karşılanamazdı ortakların

fazladan aldıkları avans kar paylarını şirkete iade etmeleri gerekecekti.

11- 25.04.2018 tarihli muhasebe kayıtları aşağıdaki gibidir.

1. Varsayıma göre;

25.04.2018			
570 Geçmiş Yıllar Karları		2.010.000,00	
331 Ortaklara Borçlar			790.085,63
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar			139.426,87
540 Yasal Yedekler			251.450,00
543 Avans Kar Payı Karşılıkları			579.037,50
580 Geçmiş Yıllar Zararları			250.000,00

2. Varsayıma göre;

542 Olağanüstü Yedekler		28.087,50	
570 Geçmiş Yıllar Karları		890.000,00	
540 Yasal Yedekler			89.050,00
543 Avans Kar Payı Karşılıkları			579.037,50
580 Geçmiş Yıllar Zararları			250.000,00

12- 2017 yılı için verilmesi gereken kurumlar vergisi beyannamesinin, verildikten sonraki muhasebe kayıtları aşağıdaki gibidir.

1. Varsayıma göre;

25.04.2018			
370 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		490.000	
371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri			195.000
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar			295.000

2. Varsayıma göre;

25.04.2018			
370 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		210.000	
371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri			210.000

13- Kurumlar Vergisi ve diğer yükümlülüklerin ödenmesine ilişkin muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir.

1. Varsayıma göre;

	25.04.2018		
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar		295.000	
102 Bankalar			295.000

2. Varsayıma göre ödenecek herhangi bir vergi bulunmamaktadır.

4.2.Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım Uygulaması ve Muhasebe Kayıtları

Halka açık Teknik A.Ş.'nin 31.12.2017 tarihi itibarıyla Dönem kârı hesabında Borç kısmında 720.000 TL bulunurken, Alacak kısmında 2.160.000 TL bulunmaktadır. 2017 döneminde ait bilgiler ise aşağıdaki gibidir;

- KKEG: 96.000 TL
- Vergiden Muaf Gelir ve İstisnalar :336.000 TL
- Geçmiş Yıl Zararları : 200.000 TL
- Sermaye : 2.400.000 TL , Ödenmemiş Sermaye : 800.000 TL, Ödenmiş Sermaye : 1.600.000 TL
- Yasal Yedekler: 200.000 TL, Olağanüstü Yedekler : 60.000 TL, Kâr Yedekleri: 260.000 TL
- Peşin Ödenen Vergiler: 160.000 TL
- 2016 yılına ait Kurum Geçici Vergi tutarı : 40.000 TL ödenmiştir.

1- Dönem net kârının bilançoya aktarılması;

Ticari Kâr	1.440.000
Kanunen kabul edilmeyen giderler	96.000
Geçmiş Yıllar Zararları (-)	200.000
Vergiden Muaf G. İst.(-)	336.000
Mali Kâr	1.000.000
Kurumlar Vergisi (1.000.000*%20)	200.000
Dönem Net Kârı	1.240.000

691 Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yükümlülük Karşılıkları	31.12.2017	200.000	
370 Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları			200.000
690 Dönem Kârı Veya Zararı	31.12.2017	1.440.000	
691 Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları			200.000
692 Dönem Net Karı veya Zararı	31.12.2017	1.240.000	
590 Dönem Net Kârı			1.240.000
371 Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler	31.12.2017	160.000	
193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar			160.000

Dönem net kârının hesaba aktarılması

590 Dönem Net Kârı	01.01.2018	1.240.000	
570 Geçmiş Yıllar Kârları			1.240.000

Yedek akçelerin ve temettülerin hesaplanması:

1. Tertip Kanuni Yedek Akçe ;

(Net Dönem Kârı - Geçmiş Zararları) * (%5)

(1.240.000 – 200.000) * %5 = 52.000 TL

1. Temettü;

(Net Dönem Kârı - Geçmiş Zararları- 1. Tertip Kanuni Yedek Akçe) * %20

(1.240.000 – 200.000 – 52.000) * %20 = 197.600 TL

2. Temettü ; %40 oranında dağıtım yapılacaktır.

(Net Dönem Kârı - Geçmiş Zararları- 1. Tertip K. Y. A. - 1. Temettü) * %40

(81.240.000 – 200.000 – 52.000 – 197.600) * %40= 316.160 TL

Şirketdeki Yöneticilere verilecek Temettü; %5 oranında dağıtım yapılacaktır
 (Net Dönem Kârı - Geçmiş Zararları- 1. Tertip K. Y. A. - 1. Temettü) * %5
 (81.240.000 – 200.000 – 52.000 – 197.600) * %5=39.520 TL

Şirket Çalışanlarına Verilecek Temettü; %10 oranında dağıtım yapılacaktır
 (Net Dönem Kârı - Geçmiş Zararları- 1. Tertip K. Y. A. - 1. Temettü) * %10
 (81.240.000 – 200.000 – 52.000 – 197.600) * %10= 79.040 TL

2. Tertip Kanuni Yedek Akçe;

(Toplam Temettüler)- (Ödenmiş Sermaye * %5) * %10=
 552.320 *%10 = 55.232 TL

Gelir Vergisi Hesaplanması;

Brüt Temettü * Gelir Vergisi (%15) =

632.320 * %15 = 94.849 TL

Net Temettü Ödenecek = 537.471 TL

Net 1. Temettü Miktarı = (197.600 – (197.600*15)) = 167.960 TL

Net 2. Temettü Miktarı = (316.160 – (316.160*15)) = 268.736 TL

Net Yönetici Temettü Miktarı = (39.520 – (39.520*15)) = 33.592 TL

Net Çalışan Temettü Miktarı = (79.040 – (79.040 * 15))= 67.184 TL

Kesinti yapılan Gelir vergisi Şirketin vereceği muhtasar beyannameyle vergi dairesine verilir.

25.04.2018			
570 Geçmiş YıllarKârları		1.240.000	
331 Ortaklara Borçlar			436.696
335 Personele Borçlar			100.776
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar			94.849
540 Yasal Yedekler			107.232
542 Olağanüstü Yedekler			300.448
580 Geçmiş Yıllar Zararları			200.000
31.12.2017			
371 Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler		40.000	
193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar			40.000

	25.04.2018		
370 Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Kârşılıkları		200.000	
	371 Dönem Kârının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri		200.000
	25.05.2018		
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar		94.849	
	102 Bankalar		94.849

Hisse başına temettü hesaplama;

Şirketin hisse sayısı: 12.000.000 adettir.

$$\text{Hisse Başı Temettü} = \text{Ortaklara dağıtılacak temettü} \setminus \text{Hisse Sayısı} \\ = 436.696 \setminus 12.000.000 = 0.0364$$

Birim hisse değeri: 0.2

Temettü oranı:

$$(0.0364 \setminus 0.20) * 100 = \% 18.2$$

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMA

5.1.Araştırma Sonuçları

Anonim şirketlerin kuruluş amacı, diğer bütün şirket türlerinde olduğu gibi kâr elde etmektir. Anonim şirketlerde pay sahipleri kâr payı elde etmek amacıyla bu şirketlere ortak olmaktadır. Anonim şirketlerin kâr dağıtımını yapabilmesi için dağıtılabilir kârın bulunması ve şirket genel kurulunun kâr dağıtım kararı alması gerekir. Dağıtılabilir kâr, dönem kârından varsa geçmiş dönem zararları, vergiler ve yasal yedekler düşüldükten sonra kalan dönem net kârı ve serbest yedek akçelerden oluşur.

Anonim şirketlerde kâr payı avansının dağıtılması 6102 sayılı TTK'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte getirilen önemli yeniliklerden birisidir. Kâr payı avansı dağıtımını Ticaret Bakanlığının Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkındaki Tebliğ'ine göre yapılmaktadır. Bu tebliğe göre; sermaye şirketleri yıl içerisinde düzenledikleri üç aylıkara finansal tablolarda kâr oluşması ve genel kurulda kâr payı avansı dağıtılması yönünde karar alınması koşuluyla kâr payı avansı dağıtabileceklerdir. Şirket ortaklarına dağıtılacak olan avans kâr payları gelir vergisi kesintine tabidir. Şirket ortaklarına ödemeyi kârarlaştırdığı avans kâr paylarından gelir vergisi kesintisi yaparak net tutarı ödeyecektir. Yıl içinde avans kâr payı dağıtılması durumunda, dağıtılan payların dönem sonunda oluşacak kârdan mahsup

edilmesi gerekmektedir. Ancak yılsonunda oluşan kârın dağıtılan avans kâr payından daha düşük olması ya da dönem sonucunun zarar olması halinde dağıtılan kâr payı avanslarının geri çağırılması söz konusu olabilecektir. Bu durumun önüne geçilebilmesi için avans kâr payı dağıtılırken, yılsonukâr tahmininin gerçekçi bir şekilde yapılması gerekir.

Çalışmada, ara dönem mali tabloları üzerinden dağıtılan avans kâr paylarının muhasebeleştirilmesinde anonim şirketlerde ara dönem finansal tablolarına göre ortaklara avans olarak kâr payı dağıtılması, şirketlere ortaklığı özendiren bir uygulama olup, tasarrufların yatırıma dönüşmesinde ve sermayenin üretime kanalize edilmesinde olumlu katkılar sağlayabilir.

5.2.Çalışmanın Literatüre Katkısı

Anonim şirketlerde kâr dağıtımı, vergilendirmesi ve muhasebeleştirilmesi adlı bu çalışmada, anonim şirketlerin avans kâr payı dağıtımı, dağıtılan avans kâr paylarının yıl sonu kârından mahsubu, şirket kârı üzerinden kurumlar vergisinin hesaplanması, ortaklara dağıtılan avans kâr payları ve kâr paylarından gelir vergisi kesintisi yapılması ve bütün bu işlemlerin muhasebe uygulamaları bir örnek uygulama ile açıklanarak literatüre katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

5.3. Geleceğe Yönelik Araştırma Konuları

Bu çalışmada, bir sermaye şirketi olan anonim şirketlerde kâr dağıtımı, vergilendirmesi ve muhasebeleştirilmesinin ilgili yasal mevzuat hükümleri ile çerçevesinde açıklanmıştır. Gelecekte sermaye şirketlerinde transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı konusunda çalışma yapmaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, Uğur. (2012), Yeni Türk Ticaret Kanunu Sonrasında SPK Düzenlemelerine Tabi İşletmelerde Dağıtılabilir Kâr Hesabı, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 56 (Ekim), 119-136.
- Altaş, S. (2015), Anonim Şirketlerde Kâr Payı Avansının Dağıtımı, İadesi ve Mahsubu, *Mali Çözüm Dergisi*, 127 (Ocak-Şubat), 119-129.
- Altaş, S. (2014), Dünya Gazetesi
- Altaş, S. (2013), Anonim Ve Limited Şirketlerde Birinci Temettünün Ödenmesi Zorunlu Mudur? *Mali Çözüm Dergisi*, 119 (Eylül-Ekim), 129-126.
- Altıngöz, D. (2010), Limited Şirket Ortaklarını Koruyucu Haklar, Yüksek Lisans Tezi, *Gazi Üniversitesi*, Ankara.
- Akgüç, Ö. (2010), *Finans Yönetimi*. Avcıol Basım Yayın, İstanbul
- Arpacı, Altar Ömer, (2010), Kurumlar Vergisi Mükellefi Olarak İktisadi Kamu Kuruluşları İle Dernek Veya Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler, *Mali Çözüm Dergisi*, 97 (Ocak-Şubat), 167-184.
- Arslan, E. Ergün, M. (2009), *Ticaret Hukuku*, Ekin Basım Yayın4. Baskı, Bursa.
- Arslanalp, H. (2013), Kâr Payı Avansı Dağıtımı Yüksek Lisans Tezi, *Marmara Üniversitesi*, İstanbul.
- Aytaç, Z. (1998), *Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Kâr Dağıtımı*. SPKu 15. Yıl Sempozyumu, Yayın No:119, Ankara
- Bilgili, F. Demirkapı, E. (2013), *Ticaret Hukuku Dersleri*, Dora Basım Yayın, Bursa.
- Borçlar Kanunu, (2011), T.C. Resmi Gazete, 27836, 11.01.2011.
- Bölük, Ş. (2015), Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı, Yüksek Lisans Tezi, *Okan Üniversitesi*, İstanbul.
- Büyükcebeci, M. (2012), Aile Şirketlerinde Transfer Fiyatlaması Uygulaması ve Konya İlinde Faaliyet Gösteren Şirketler Üzerinde Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, *Selçuk Üniversitesi*, Konya.
- Çankaya, G. (2014), Anonim Şirketlerde (Yeni) Türk Ticaret Kanununa Göre Denetim, Yüksek Lisans Tezi, *Okan Üniversitesi*, İstanbul.
- Çatıkkaş, Ö., Çoban Çelikdemir, N. ve Yatbaz, A. (2016), Kâr Payı Avansı Dağıtımında Vergisel Boyut ve Muhasebeleştirme: Örnek Uygulama, *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 12(45), 439-461.
- Çelik, B. (2014), Dönem Kârının Dağıtılması, Muhasebeleştirilmesi, Vergilendirilmesi

- ve Kitler Üzerine Bir Uygulama, Yüksek Lisans Tezi, *Ankara Üniversitesi*, Ankara
- Çeker, M. (2013), *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Hukuku*. 7. Baskı, Kârahan Kitapevi, Adana.
- Çetiner, S. Yüksel E. (2014), *Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku*. 2. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Çetiner, S. Yüksel E. Cengiz, A (2014), *Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku*. Detay Yayıncılık, Ankara
- Demir, Y. (2001), İşletmelerin Kâr Payı Dağıtım Politikaları Ve Firma Değerliliğinin Vergi Uygulamaları İle İlişkisine Teorik Bir Yaklaşım, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(1), 55-71.
- Demirağ, L. Ataç, M. Özcan, E. Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği' Ne Göre Kâr Dağıtım Tablosu, Erbağ, N. (2006), *Şirketler El Kitabı*, Arıkan Basım Yayın, İstanbul.
- Erdamar, C. (1984), *Anonim Ortaklıklarda Kârın Dağıtım ve Vergilendirilmesi*, "İstanbul Ticaret Üniversitesi Kütüphanesi, İstanbul.
- Gelir Vergisi Kanunu, (1961), T.C. Resmi Gazete, 10700, 06.01.1961
- Gençtürk M. 2013, "Yeni Türk Ticaret Kanununun Sermaye Şirketleri Açısından İncelenmesi ve Muhasebe Uygulamalarına Etkisi", *Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1),45-60.
- Gücenme Gençoğlu, Ü. Ertan, Yasemin, (2012), Türkiye'de Örtülü Sermaye ve Örtülü Kazanç Dağıtım: İMKB 50 Endeksinde Bir Uygulama, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 56 (Ekim), 85-100.
- Güldal, K. (2013), *Şirketler Muhasebesi*, (Ed. Necdet Sağlam), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Han, Oya, Ala, Serdar, (2006), *Şirket Yapıları ve Kuruluş Aşamaları*, KOSGEB Girişimciliği Geliştirme Merkezi, Ankara.
- İldır, A. (2014), *Şirketler Muhasebesi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- İlikhan, İ.(2015) Türk Ticaret Kanununda Sermaye Şirketlerinin Kuruluşu İle İlgili Yenilikler Ve Muhasebe Kayıtları, Yüksek Lisans Tezi, *Okan Üniversitesi*, İstanbul
- Karlıoğlu, H. (2015), Anonim Şirketlerde Örtülü Kâr Dağıtım, Doktora Tezi, *Gazi Üniversitesi*, Ankara.
- Karyağdı, Nazmi.(2008) , *Tüm Yönleriyle Kâr Dağıtım*. Oluş Yayıncılık, Ankara
- Kaşıkara, A.(2016), Anonim Şirkette Sermaye Koyma Borcu ve Yerine

- Getirilmemesinin Sonuçları, Yüksek Lisans Tezi, *Çağ Üniversitesi*, Mersin
- Kayıhan, Ş. (2009), *Ticaret Hukuku*. 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Kırhan, M. (2013), Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Yüksek Lisans Tezi, *Kadir Has Üniversitesi*, İstanbul.
- Kızılkaya, S. (2012), Anonim Şirket Ortağının Kâr Payı, Yüksek Lisans Tezi, *Gazi Üniversitesi*, Ankara.
- Koç, İ. (2016), *Şirketlerde Kâr Payı Dağıtımı*, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Koç Yalkın, Y. (2002), *Şirketler Muhasebesi İlkeleri ve Uygulaması*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Kumkale, R. (2009), *Şirketlerin Kuruluş ve İşleyiş Rehberi*. 7. Baskı. Seçkin Yayıncılık Ankara.
- Kurumlar Vergisi Kanunu, (2006), T. C. Resmi Gazete, 26205, 21.06.2006.
- Korgun A. (1999), *Bir Temettü Politikası Olarak Temettü Avansı; Teorisi ve Türkiye'ye İlişkin Uygulama Önerileri*, Araştırma Raporu, Ankara: SPKu DenetlemeDairesi, s.41.
- Macit,İ. (2014), 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Anonim Şirketlerde Genel Kurul, Yüksek Lisans Tezi, *İzmir Üniversitesi*, İzmir.
- MEGEP, (2007), *Muhasebe ve Finansman Alanı Sermaye Şirketi Kurma, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- MEGEP, (2011), *Muhasebe Finansman, Şahıs Şirketleri, Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Mukhtadov, T. (2016), Türk ve Rus Hukukunda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Yüksek Lisans Tezi, *Gazi Üniversitesi*, Ankara.
- Özdemir, İ. A. (2015), Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulunun Yapısı ve İşleyişi, Yüksek Lisans Tezi, *Zirve Üniversitesi*, Gaziantep.
- Özçelik,P (2018) Anonim Şirketlerde Kuruludan Doğan Hukuki Sorumluluk, Yüksek Lisans Tezi, *Çağ Üniversitesi*, Mersin.
- Özer, I. (2014), *Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde Anonim Şirket Yöneticilerin Mali Hakları*, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Saban, M., Köse, Y. (2015), Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım Politikası Üzerindeki Yasal Sınırlamalar, (Ed.Şener, H.)*Teorik ve Uygulamalı Ortaklar Hukuku Ders*

- Kitabı*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Sağlam, N. ve Şengel, S. (2013), *Şirketler Muhasebesi*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Şengel, S. (2013), *Şirketler Muhasebesi*, (Ed. Necdet Sağlam), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Pulaşlı, H. (2015), *Şirketler Hukuku Şerhi*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Türk Ticaret Kanunu, (2011), T.C. Resmi Gazete, 27846, 13.01.2011.
- Türko, R.M. (2002), *Finansal Yönetim*, Alfa Yayınevi. İstanbul
- TOBB. (2009), Ekonomik Rapor, Ankara,
- Ünal, A. C. (2006), Anonim Şirketlerde Kâr Payı, Kâr Dağıtımı ve Yedek Akçe Ayrılması, Yüksek Lisans Tezi, *Başkent Üniversitesi*, Ankara.
- Yavuz, M. (2013), Anonim Şirketlerde Kâr Payı Alma Hakkının Kısıtlayan Unsurlar, *Mali Çözüm Dergisi*, 120 (Kasım-Aralık), 89-97.
- Yavuz, M. (2015), Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantılarına Vekâleten Katılma Usulü, *Mali Çözüm Dergisi*, 129 (Mayıs-Haziran), 73-84.
- Yüce, M. (2014), *Anonim ve Limited Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri Kanunî Temsilciler Müdürler ile Ortakların Hak ve Sorumlulukları*, Ekin Basım Yayın, Bursa.
- Yüce, A.A (2013) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kârarlarının Butlanı, Yüksek Lisans Tezi, *Erciyes Üniversitesi*, Kayseri.
- Yücebaş, Ö. (2005), Şirket Birleşmeleri ve Türkiye Uygulaması, Yüksek Lisans Tezi, *Ankara Üniversitesi*, Ankara.
- Yücesoy, E. (2014), Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerde Bölünme İşlemleri ve Vergilendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, *İstanbul Üniversitesi*, İstanbul.
- 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği, T.C. Resmi Gazete, 21447, 26.12.1992.
- [https://www.dunya.com/kose-yazisi/yeni-turk-ticaret-kanunu039na-gore-kardagitimi - yedek-akceler/10902](https://www.dunya.com/kose-yazisi/yeni-turk-ticaret-kanunu039na-gore-kardagitimi-yedek-akceler/10902) (19.06.2017)
- 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu, Md. 1

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLERİ

Adı ve Soyadı : Muhammed BALI
Doğum Yeri : Osmaniye
Adres : Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
İletişim : muhammedbali80@gmail.com

EĞİTİM BİLGİLERİ

Yüksek Lisans : Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü,
İşletme Anabilim Dalı, 2015-2019.

Lisans : İstanbul Üniversitesi, 2010-2014.

İŞ DENEYİMİ

2017 - : Hazine ve Maliye Bakanlığı
Hatay Vergi Dairesi Başkanlığı,
Gelir Uzman Yardımcılığı

OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 02/08/2019

Tez Başlığı / Konusu: Anonim Şirketlerde Kar Dağıtımı, Vergilendirmesi ve Muhasebeleştirilmesi

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 68 sayfalık kısmına ilişkin, 22/07/2019 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme tiplerinden biri uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 28'dir.

Filtreleme Tip 1 (maksimum %30)

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça dâhil,
- 3- Alıntılar dâhil.

Filtreleme Tip 2 (maksimum %10)

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç,
- 3- Alıntılar dâhil,
- 4- 5 Kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Muhammet BALI

Öğrenci No: 15YLIS1110

Anabilim Dalı: İşletme

Programı: Tezli Yüksek Lisans

Statüsü: Y.Lisans Doktora

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa KILLI

ENSTİTÜ ONAYI

UYGUNDUR.

(Unvan, Ad Soyad, İmza)